

MESTNA KNJIŽNICA LJUBLJANA

Alja Vute Kosednar

**SPLETNI DOGODKI V SPLOŠNIH KNJIŽNICAH V ČASU EPIDEMIJE COVID-19.
PRIMER MESTNE KNJIŽNICE LJUBLJANA**

Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Ljubljana, 2023

Ključna dokumentacijska informacija

Ime in PRIIMEK: Alja VUTE KOSEDNAR

Naslov pisne naloge: Spletni dogodki v slovenskih splošnih knjižnicah v času epidemije covid-19. Primer Mestne knjižnice Ljubljana

Kraj: Ljubljana

Leto: 2022

Št. strani: 32

Št. prilog: 1

Št. slik: 22

Št. str. prilog: 5

Št. preglednic: 2

Št. referenc: 43

Strokovno usposabljanje je potekalo v Mestni knjižnici Ljubljana, OE Knjižnica Prežihov Voranc.

Mentorica v času usposabljanja: Manca RATKOVIĆ

UDK: 027.022:616-036.21(497.4)

Ključne besede: splošne knjižnice, prireditve, uporabniki, covid-19

Izvleček:

Epidemija covid-19 je močno prizadela vso prireditveno dejavnost, vključno z dogodki in prireditvami, ki jih izvajajo splošne knjižnice. Splošne knjižnice so se na spremenjeno realnost odzvale s selitvijo nekaterih dogodkov v virtualno okolje. Predmet raziskovanja v nalogi je mnenje uporabnikov o dogodkih in prireditvah v spletnem okolju na primeru Mestne knjižnice Ljubljana. Uporabili smo spletni in fizični anketni vprašalnik, s katerim smo zajeli 78 anketirancev. Ugotovili smo, da anketiranci ponudbo spletnih dogodkov poznajo, a se jih udeležujejo v manjši meri. Glavna razloga za neudeležbo sta pomanjkanje časa in kljub vsemu tudi neseznanjenost s storitvijo. Ker gre za kontradiktornost odgovorov med dvema različnima vprašanjema, bi bilo potrebno razloge za takšna odstopanja ugotavljati z drugo raziskovalno metodo, denimo katero izmed kvalitativnih metod. Morda gre vzroke za takšen razkorak v odgovorih iskati tudi v samocenzuri anketirancev, ki so se morda želeli prikazati v boljši luči, morda so s svojimi odgovori želeli sporočiti, da niso bili z dogodki seznanjeni zaradi slabše promocije ipd. Udeleženci so se največkrat udeležili predavanja in pogovora. V prihodnosti bi se v virtualnem okolju najraje udeležili predavanja, predstavitev knjige, delavnice ali pogovora. Najmanjše zanimanje so izkazali za tekmovanja, bralne skupine, nastope in ure pravljic. Izkazalo se je, da anketiranci prepoznajo prednosti dogodkov v spletnem okolju in v večji meri nimajo težav z dostopnostjo do spleta in spletnih platform. Z naborom dogodkov v času epidemije covid-19 so zadovoljni, prav tako bi se spletnih dogodkov udeleževali tudi v prihodnosti. Ugotovili smo, da bi bilo potrebno povečati promocijo in oglaševanje spletnih dogodkov in uporabnike seznaniti tudi z možnostjo dostopa do posnetka vsebin po izteku predavanja (na YouTube kanalu, FB profilih knjižnic MKL).

ZAHVALA:

Zahvaljujem se zaposlenim v Knjižnici Prežihov Voranc in uporabnikom Mestne knjižnice Ljubljana za pomoč pri izvedbi raziskave ter mentorici Manci Ratković za usmeritve, podporo in pomoč pri pisanju naloge.

KAZALO VSEBINE:

1	UVOD, NAMEN IN CILJI RAZISKAVE.....	1
2	SPLOŠNE KNJIŽNICE IN PRIREDITVENA DEJAVNOST	1
2.1	PRIREDITVENA DEJAVNOST V MESTNI KNJIŽNICI LJUBLJANA.....	3
2.2	SPLOŠNE KNJIŽNICE IN DOGODKI V ČASU EPIDEMIJE COVID-19.....	4
3	SPLETNI DOGODKI IN OSTALE SPLETNE PRIREDITVE V ČASU EPIDEMIJE COVID-19 V MESTNI KNJIŽNICI LJUBLJANA.....	8
3.1	MESTNA KNJIŽNICA LJUBLJANA IN NJENE DEJAVNOSTI ZA UPORABNIKE.....	8
3.2	UPORABLJENE PLATFORME ZA DOSTOP DO DOGODKOV PREKO SPLETA.....	9
3.3	STATISTIKA OBISKA SPLETNIH DOGODKOV IN PRIREDITEV V PRIMERJAVI Z DOGODKI V ŽIVO V MESTNI KNJIŽNICI LJUBLJANA.....	10
4	RAZISKAVA.....	12
4.1	HIPOTEZE.....	12
4.3	POTEK RAZISKAVE IN ANKETNI VZOREC	13
5	PRIHODNOST SPLETNIH PRIREDITEV IN DOGODKOV	14
5.1	REZULTATI.....	14
6	RAZPRAVA	29
7	ZAKLJUČEK.....	33
8	NAVEDENI VIRI IN LITERATURA.....	33

KAZALO SLIK:

Slika 1:	Starostna struktura anketirancev	15
Slika 2:	Dosežena stopnja izobrazbe anketirancev.....	15
Slika 3:	Odgovori na vprašanje »Ali veste, da knjižnice v mreži Mestne knjižnice Ljubljana poleg dogodkov v fizični obliki organizirajo tudi dogodke v spletni obliki?«	16
Slika 4:	Odgovori na vprašanje »Ali ste se že udeležili katerega izmed spletnih dogodkov?«	16
Slika 5:	Odgovori na vprašanje »Navedite razlog za neudeležbo na spletnih dogodkih.«.....	17
Slika 6:	Odgovori anketirancev na vprašanje »Na kateri vrsti dogodka ste prisostvovali?«	18
Slika 7:	Odgovori anketirancev na vprašanje »Ocenite splošno zadovoljstvo z udeležbo na spletnem dogodku.«.....	18
Slika 8:	Odgovori na vprašanje »Katerega izmed naštetih spletnih dogodkov bi se udeležili v prihodnosti?«.....	19
Slika 9:	Strinjanje s trditvijo »Prednost dogodka v spletni obliki vidim v tem, da se ga lahko udeležim z druge lokacije.«	20

Slika 10: Strinjanje s trditvijo »Dogodki v spletni obliki mi omogočijo večji prihranek na času v primerjavi z dogodki v fizični obliki.«.....	21
Slika 11: Strinjanje s trditvijo »Hibridni dogodki bodo postali prihodnost.«	21
Slika 12: Strinjanje s trditvijo »Dogodki v spletni obliki omogočajo, da se dogodka udeleži večje število ljudi.«.....	22
Slika 13: Strinjanje s trditvijo »Spletni dogodki so bolj varni, saj se na tak način ognemo preveliki množici ljudi.«.....	23
Slika 14: Strinjanje s trditvijo »Spletni dogodki me ne pritegnejo, saj imam raje stik v živo.«	23
Slika 15: Strinjanje s trditvijo »Za udeležbo na spletnem dogodku potrebujem veliko znanja o uporabi računalnika oz. spletnih platformah.«	24
Slika 16: Strinjanje s trditvijo »Spletnih dogodkov se ne udeležujem zaradi neurejenega dostopa do spleta.«	24
Slika 17: Strinjanje s trditvijo »Spletnih dogodkov se ne udeležujem, ker me njihova vsebina ne pritegne, zanima.«	25
Slika 18: Strinjanje s trditvijo »Spletnih dogodkov se ne udeležujem zaradi pomanjkanja časa.«.....	26
Slika 19: Strinjanje s trditvijo »Spletnih dogodkov se ne udeležujem zaradi nepredvidljivosti tehnologije.«.....	26
Slika 20: Strinjanje s trditvijo »Spletnih dogodkov se ne udeležujem zaradi utrujenosti od IKT naprav.«.....	27
Slika 21: Odgovor na vprašanje »Ali bi se spletnih dogodkov udeležili tudi po koncu epidemije covid-19?«.....	28
Slika 22: Odgovor na vprašanje »Ali ste zadovoljni z naborom dogodkov v času epidemije covid-19?«	28

KAZALO PREGLEDNIC:

Preglednica 1: Statistika obiska in število organiziranih dejavnosti v Mestni knjižnici Ljubljana (vir: Mestna knjižnica Ljubljana, 2020, str. 40; Mestna knjižnica Ljubljana, 2021, str. 39)	11
Preglednica 2: Korelacija med starostjo anketirancev in udeležbo na spletnih dogodkih.....	29

1 UVOD, NAMEN IN CILJI RAZISKAVE

V prvi polovici leta 2020 je zaradi koronavirusne bolezni prišlo do številnih sprememb na globalni ravni. Ukrepi in priporočila državnih institucij so globoko posegli tudi v kulturno dejavnost. Knjižnice so tako v marcu 2020, v skladu z odlokom Vlade Republike Slovenije, začasno za obiskovalce zaprle svoja vrata. Sprva so vzpostavile osnovne knjižnične dejavnosti, kasneje pa so skušale z uporabniki ostajati v stiku tudi preko spleta, največ preko družbenih omrežij. Uporabnike so na tak način obveščale o novostih v povezavi z odprtostjo knjižnic, prevzemom in vračanjem gradiva ipd. V drugi fazi pa so se številne knjižnice lotile tudi iskanja ostalih načinov interakcije s svojimi uporabniki. Med drugim so jim nekatere izmed njih ponudile tudi možnost udeležbe na spletnih dogodkih.

Namen raziskave je ugotoviti, kako so obiskovalci Mestne knjižnice Ljubljana sprejeli dogodke v spletnem okolju. Zanimalo nas je predvsem, kateri spletni dogodki so bili najbolj priljubljeni in obiskani, kakšno je mnenje uporabnikov o prireditvah v spremenjenih razmerah, katera starostna skupina se je najbolje odzvala na spletne dogodke. Želeli pa smo izvedeti tudi, ali bi bilo smotrno dogodke v spletni obliki obdržati tudi v prihodnje (ter če – katere)?

Z raziskavo smo želeli preveriti tudi morebitno povezavo med starostjo uporabnikov in njihovim mnenjem o spletnih dogodkih oziroma udeležbo na le-teh. Prav tako nas je zanimalo, ali so uporabniki dogodke v spletnem okolju sprejeli pozitivno oziroma kakšno je njihovo splošno mnenje o spletnih prireditvah.

Cilj naše raziskave je bil ugotoviti, ali bi bilo smotrno nadaljevati z zagotavljanjem digitalnih storitev za svoje uporabnike, ali bi bilo potrebno vpeljane storitve izboljšati, razširiti oziroma celo zagotoviti nove storitve v digitalnem okolju.

2 SPLOŠNE KNJIŽNICE IN PRIREDITVENA DEJAVNOST

Zakon o knjižničarstvu (ZKnj-1, 2001) določa, da knjižnica poleg svojih temeljnih nalog (pridobivanje, hranjenje in izposoja knjižničnega gradiva ter informacijsko opismenjevanje uporabnikov) organizira in izvaja tudi kulturne in kulturno-izobraževalne prireditve (ZKnj-1, 2001). O pomembnosti prireditvene dejavnosti v sodobni splošni knjižnici beremo tudi v drugih uredbah, priporočilih in strokovni literaturi.

Program prireditev je dandanes del redne ponudbe splošnih knjižnic. Splošne knjižnice ponujajo različne storitve, z namenom zadovoljevanja potreb svojih uporabnikov (Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice, 2018, str. 3).

Prireditve opredelimo kot »nekaj, kar se zgodi in običajno poteka po vnaprej določenem programu. Sestavljena je iz dogodka ali niza dogodkov, za uresničenje katerih so potrebne različne aktivnosti,« dogodek pa kot »del prireditve, ki je lahko tudi sestavljena iz niza dogodkov« (Smernice za prireditve za odrasle v MKL, 2019, str. 9–10). Prireditve zajemajo tematsko zelo raznolike vsebine pa tudi oblike, kot so denimo literarni večeri, potopisna predavanja, predstavitve knjig, razstave, ure pravljic, lutkovne predstave za otroke ... (Rijavec Pobežin, 2016, str. 6).

Vrste prireditev, ki se izvajajo v splošnih knjižnicah, so: literarne prireditve, strokovna in poljudna predavanja, gledališke predstave, ure pravljic, potopisna predavanja, filmske predstave, ustvarjalne delavnice, tečaji, natečaji itd.

Prireditve lahko delimo glede na:

- vsebino (strokovna predavanja, potopisna predavanja, razstave, glasbene prireditve, filmske predstave, gledališke predstave, ustvarjalne delavnice, natečaji in tekmovanja, drugo);
- velikost (velika, srednja in mala prireditve);
- uporabnika (prireditve glede na ciljno skupino, prireditve glede na povpraševanje, prireditve za skupine tipičnih predstavnikov obiskovalcev);
- dogajalni prostor (prireditve v knjižnici, prireditve na prostem) (Smernice za prireditve za odrasle v MKL, 2019, str. 28–29).

Avtorica Bon s sodelavci poudarja pomembnost oblikovanja sodobne splošne knjižnice kot prostora učenja, navdiha in srečevanj ter druženj. Slednji dve dejavnosti k uporabniku usmerjena knjižnica zasleduje s svojo ponudbo prireditev in dogodkov (Bon idr., 2012, str. 16).

V raziskavi med člani, uporabniki in neuporabniki slovenskih splošnih knjižnic iz leta 2020 je bilo ugotovljeno, da prireditve obiskuje skoraj polovica članov (49,2 %) in 35,1 % uporabnikov knjižnic. V raziskavi je bilo tudi nakazano, da se prireditve v večji meri udeležujejo starejši anketiranci. Pomembnost ponudbe prireditev v splošni knjižnici je prepoznana tako med člani

(96,2 %) kot tudi uporabniki (90,2 %) in neuporabniki (88, 8 %). Zanimiv podatek je tudi, da v povprečju najmanj anketirancev obiskuje diskusije, okrogle mize in simpozije (26 %), ter pravljične ure, ustvarjalne delavnice in druge prireditve za otroke (30,6 % na celotnem vzorcu) (Raziskava med člani, uporabniki in neuporabniki slovenskih splošnih knjižnic, 2020).

2.1 PRIREDITVENA DEJAVNOST V MESTNI KNJIŽNICI LJUBLJANA

Mestno knjižnico Ljubljana sestavlja mreža, v katero je vključenih pet knjižnic mestnih območij, 28 krajevnih knjižnic, specialna knjižnica, hiša literature in Potujoča knjižnica s 47 postajališči. V Mestni knjižnici Ljubljana se prireditve pripravljajo v skladu s Smernicami za prireditve za odrasle, strateškim načrtom in planom dela za tekoče leto. »Program prireditev mora biti zasnovan tako, da knjižnica izpolnjuje različne knjižnične vloge, promovira svojo knjižnično zbirko in storitve ter tako v svojem lokalnem okolju proaktivno uresničuje kulturno, informacijsko, izobraževalno in socialno vlogo, pri čemer ima izdelano knjižnično politiko sodelovanja s partnerji« (Smernice za prireditve za odrasle v MKL, 2019, str. 11). Prireditve se izvajajo po celotni mreži knjižnic, a v skladu s posebnostmi posamezne knjižnice. Podatki med letoma 2013 in 2017 kažejo, da so v krajevnih knjižnicah izvedli od 0 do 9 prireditev za odrasle na mesec, medtem ko so knjižnice mestnih območij (denimo Knjižnica Otona Župančiča, Knjižnica Prežihov Voranc, Knjižnica Šiška ...) na mesec pripravile in izvedle od 1 do 36 dogodkov za odrasle. Knjižnice v mreži Mestne knjižnice Ljubljana se med seboj zelo razlikujejo, predvsem glede na funkcijo, velikost, opremljenost in vlogo v lokalni skupnosti. Pomembni faktorji, ki določajo število prireditev v posamezni knjižnici, so tudi: primeren prostor za izvajanje prireditev (prireditve se včasih izvajajo v prostorih, ki služijo drugemu namenu), tehnična opremljenost prostorov, ki pogosto ne zadostuje potrebam izvajanja prireditev, razpoložljivost knjižničnega osebja (vse knjižnice nimajo zaposlenega prireditelja, v nekaterih je ta vloga združena z delom na izposoji, v krajevnih knjižnicah pa prireditve navadno organizirajo vodje krajevnih knjižnic s pomočjo sodelavcev) (Smernice za prireditve za odrasle v MKL, 2019, str. 10–13). Pomemben del pri načrtovanju prireditev je tudi poznavanje načina obveščanja javnosti in promocija dogodkov.

Mestna knjižnica Ljubljana zbira kvalitativne in kvantitativne podatke, ki prikazujejo stanje na področju prireditvene dejavnosti za odrasle in otroke, z zbiranjem statističnih podatkov o obiskovalcih, ki se udeležijo programa, ter z različnimi anketami za uporabnike. Pri evalvaciji prireditev se poslužujejo uporabe dokumenta Smernice za evalvacijo prireditev in izkušnje

obiskovalcev. V dokumentu je zapisano, da se podatki zbirajo ob pripravi in izvedbi vsake prireditve (podatki, ki se zbirajo, so npr. vrsta prireditve, tematika prireditve, cilji in ciljno občinstvo, zasnova prireditve, načini promocije, lokacija, termin prireditve, stroški, čas trajanja prireditve, število obiskovalcev, ocena voditelja/gosta, ocena vsebine, komentar zaposlenega ipd.). Zapisano je tudi, naj se občasno zbira podatke o značilnostih obiskovalcev, njihovih željah ter mnenju o prireditveni dejavnosti (Smernice za evalvacijo prireditev in izkušnje obiskovalcev, 2020, str. 12–13).

Zadovoljstvo članov Mestne knjižnice Ljubljana s ponudbo prireditev in dogodki je bilo ugotovljeno v anketi iz leta 2016. V anketi o zadovoljstvu uporabnikov s ponudbo prireditev knjižnice je bilo ugotovljeno, »da 72,8 % anketirancev meni, da je ponudba kulturnih prireditev ustrezna, 65,6 % pa jih meni, da je ponudba izobraževalnih tečajev, delavnic in predavanj ustrezna« (Rijavec Pobežin, 2016, str. 12).

2.2 SPLOŠNE KNJIŽNICE IN DOGODKI V ČASU EPIDEMIJE COVID-19

Družbene spremembe vplivajo tudi na delovanje splošnih knjižnic, ki glede na (nove) potrebe obiskovalcev oblikujejo svoje storitve. V zadnjem času se predvsem z novimi tehnologijami odpirajo nova vprašanja v povezavi z delovanjem in ponudbo storitev splošnih knjižnic.

V Iflinih smernicah za splošne knjižnice je bilo že pred desetletjem zapisano, da knjižnične storitve niso vezane zgolj na fizični prostor knjižnice (Koontz in Gubbin, 2010, str. 46). O vpeljavi storitev v spletnem okolju beremo v Strokovnih priporočilih in standardih za splošne knjižnice 2018–2028, kot primer je denimo navedena možnost dostopa do posnetkov, ki so objavljeni na spletnem mestu knjižnice (Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice, 2018, str. 43).

Dober pokazatelj prilagoditev knjižnic na nove družbene razmere je ravno epidemija covid-19. Knjižnice so se v teh negotovih razmerah na potrebe uporabnikov odzivale v skladu z upoštevanjem priporočil NIJZ in odloki vlade, ki so se, glede na stanje okužb, hitro spreminjali.

Mansourian (2020) piše, da je bilo v teh razmerah potrebno aktivno iskanje rešitev in alternativnih načinov zagotavljanja informacijskih storitev za javnost. Avtorica Rupar Korošec (2020) opozarja, da ravno digitalne tehnologije naglo preoblikujejo knjižnice, kar se je izrazilo

pokazalo v času epidemije. Avtorica meni, da so ravno v tem času nujne vpeljave dejavnosti proaktivne narave, z uporabnikom v ospredju.

Zaradi prepovedi zbiranja so se torej knjižnice začele posluževati različnih komunikacijskih kanalov in platform, z namenom organizacije dogodkov in prireditev. Knjižničarji so se poskušali na novo organizirati predvsem s premestitvijo storitev na splet. Zasedovali so dve prednostni nalogi: pripeljati knjižnico v skupnost ter uporabiti vsa razpoložljiva orodja za komunikacijo in vključevanje skupnosti (Tammara, 2020). Lee King (2021) poudarja, da digitalno okolje uporabniku še vedno omogoča dostop do informacij, dogodkov in prireditev ter komunikacijo med uporabniki. Rečemo lahko, da so se razvite rešitve, ki so se pojavile v času epidemije v večji meri obdržale tudi kasneje.

Kako so slovenske splošne knjižnice ohranjale stik z uporabniki, je raziskala tudi avtorica Švab (2020a), ki ugotavlja, da so splošne knjižnice v času epidemije stik s svojimi uporabniki vzdrževale večinoma ravno preko družbenih omrežij, nekatere pa so se povezale tudi z lokalnimi radijskimi postajami (koriščenje medija za predvajanje ur pravljic). Avtorica navaja tudi, da so na družbenem omrežju Facebook nekatere osrednje območne knjižnice v aprilu 2020 že poročale o spletnih dogodkih (Švab, 2020b, str. 84).

Če pogledamo nekaj primerov dogodkov in prireditev, ki so jih v spletnem okolju ustvarile splošne knjižnice v Sloveniji, lahko vidimo, da ne zaostajamo za ostalimi evropskimi državami. Knjižnica Šmarje pri Jelšah je npr. izredne razmere izkoristila za krepitev dejavnosti na svoji Facebook strani, dogodke pa so izvedli v obliki videovsebin, ki so jih objavljali na platformi YouTube. Ustvarjali so videopravljice za otroke in odrasle, prirejali študijske krožke, snemali pogovorne oddaje, prirejali študijske krožke ipd. (Černelč in Samec, 2020). Podoben pristop so ubrali tudi knjižničarji iz Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota, kjer so svojim uporabnikom (poleg standardnih knjižničnih storitev) ponudili spletno razstavo ter možnost sodelovanja v razvedrilno-poučnem kvizu Izziv (Sedar, 2020). Pinter Željko (2021) poroča o uspešni izvedbi pravljic za otroke v spletni obliki v Ljudski knjižnici Metlika. Pripovedovanje v video obliki so opremili s slikami in animacijami, k sodelovanju so povabili tudi otroke, ki so ustvarjali ilustracije za pravljice, njihove izdelke pa so uporabili za popestritev spletnih pravljic. Pravljice na daljavo so bile opažene tudi s strani lokalne televizije; te so v okviru svojega rednega programa za otroke tudi redno objavljali. Tudi v Knjižnici Antona Tomaža Linharta v Radovljici so za uporabnike pripravili različne spletne dogodke, npr. adventni koledar (recepti,

uganke ...), predstavitve oseb, predstavitve knjig, otroške delavnice ipd. (Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2021a). V Knjižnici Ivana Tavčarja Škofja Loka so za otroke pripravili naslednje spletne dogodke: pravljlična joga, rokodelnice (ustvarjalne delavnice), pravljice v MP3 in MP4 formatu. V spletni obliki so izpeljali tudi dogodke in prireditve za odrasle, denimo Beremo Prešerno in na glas, literarne pogovore, recitacije pesmi, virtualne galerije in razstave ipd. Na splet se je preselil bralni klub Divja Loka. Pomembno je omeniti, da je Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka prva knjižnica v Sloveniji, ki je pričela s pododdajo za otroke in odrasle, povezali so se tudi z lokalnim radiom, kjer se pododdaja tudi predvaja (Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2021c). V občinski knjižnici Jesenice so v času epidemije v letu 2020 zbirali spominsko gradivo na temo osamosvajanja Slovenije. Srečanja z 19 sodelujočimi v projektu so izvajali preko platforme ZOOM, kjer je konec leta potekala tudi zaključna prireditev. V spletno okolje so predstavili tudi študijski krožek, izvajali predstavitve knjig, spletne razstave, prireditve... (Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2021d). V Mestni knjižnici Kranj so na portal Modri pes, ki je namenjen otrokom, mladim, staršem in strokovnim delavcem, umestili vsebine, ki so sicer na voljo v fizični knjižnici. V času epidemije so pravljlične urice, ki so jih pripravili s Prešernovim gledališčem Kranj in Založbo Kres, na portalu postavili v ospredje (Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2021b). Na portalu slovenskih splošnih knjižnic Knjižnice.si je zbranih 42 primerov spletnih dogodkov, ki so jih ustvarile slovenske splošne knjižnice, npr. pravljice in pripovedke za otroke, razstave, pogovori in predstavitve knjig, domoznanski večeri, projekti knjižnic (npr. Poletavci in NajPoletavci 2020, Brati in ne spat!, Brihtologi in Brihtarije), virtualni ogled posebnih zbirk, pogovori in izobraževalna dejavnost z zunanjimi strokovnjaki (npr. nasveti za lažje učenje, pogovor z zdravnikom o covid-19) ipd. (Knjižnice.si, b. d.).

Glede na proaktiven odziv splošnih knjižnic v času epidemije ne presenečajo podatki o delovanju slovenskih splošnih knjižnic v letih 2019 in 2020. Ugotovljeno je bilo, da je število spletnih prireditev narastlo za 12.800 %, število hibridnih dogodkov pa za 324 % (Rebolj in Sedar, 2021).

Zelo podobno so se odzvale tudi knjižnice v Evropi in po svetu. Poleg že omenjenih ur pravljic, videoposnetkov, kvizov, pogovorov z ustvarjalci (umetniki, literati) ipd. so na Hrvaškem pripravljali tudi ustvarjalne predloge za najmlajše, razstave, spletne predloge za branje, knjižne klube ... Knjižnice so na svojih kanalih delile tudi dogodke, ki so jih prirejale druge splošne knjižnice na Hrvaškem (Holcer, 2020). V Veliki Britaniji so poleg že naštetih dejavnosti

organizirali tudi pripovedovanje zgodb v spletnem okolju, spletne seminarje, uporabnike so tudi izobraževali o uporabi YouTube kanala. Hkrati so se povezovali z drugimi kulturnimi ustanovami, denimo muzeji in galerijami (McMenemy idr., 2022). Na Finskem so poleg že naštetih storitev pripravljali tudi pododdaje (angl. *podcasts*) (Haasio in Kannasto, 2020). Portugalske splošne knjižnice so objavljale tudi povezave do brezplačnih seminarjev, tečajev, za otroke so organizirali tudi pogovore v virtualni sobi, objavljali posnetke preteklih razstav, delavnic ipd. Pri tem je potrebno omeniti, da je imela Nacionalna mreža javnih knjižnic, ki jo koordinira Generalni direktorat za knjige, arhive in knjižnice, velik pomen pri spodbujanju in vključevanju spletnih pobud (Alvim idr., 2020). Avtorica Skare (2021) zanimivo ugotavlja, da so se splošne knjižnice na Norveškem pretežno ukvarjale s tradicionalnimi vprašanji glede svojega delovanja v primerjavi s splošnimi knjižnicami v drugih državah. Te so svoj nabor dejavnosti, ko smo že navedli, širile na splet ali pa svoje dejavnosti preselile na zunanje površine, kjer so lahko omogočale zadostno varnostno razdaljo med udeleženci. Haasio in Kannasto (2020) opozarjata na neenakost med splošnimi knjižnicami v mestih in na podeželju. V raziskavi je bilo ugotovljeno, da so se splošne knjižnice v mestih novim spremembam lažje prilagodile (več kadra, več možnosti za ustvarjanje vsebin, ohranjanje delovnih mest ipd.).

Podoben nabor dogodkov in prireditev so zabeležili tudi v Združenih državah Amerike. Knjižnice so svojim uporabnikom zagotavljale celo paleto dogodkov in dejavnosti preko spleta; tudi tiste, ki pred epidemijo niso imele spletnih programov ter dogodkov, so se na novo situacijo relativno hitro prilagodile (Goddard, 2020). LaPierre (2021) je zbrala seznam inovativnih projektov, ki so jih v času karantene izvedle splošne in visokošolske knjižnice, muzeji in druge kulturne ustanove. V večini gre za multimedijske projekte, ki so jih soustvarjali njihovi člani. V anketi, ki jo je Public Library Association (PLA) izvedla konec marca oz. v začetku aprila 2020 v ameriških splošnih knjižnicah, je bilo ugotovljeno, da je kar 61 % splošnih knjižnic svojim članom in skupnosti ponudilo dogodke v virtualnem okolju, za promocijo knjižničnih storitev pa se jih je kar 89 % posluževalo uporabe družbenih omrežij. V anketi je sodelovalo 2.541 anketirancev. Ena izmed glavnih aktivnosti, ki jih knjižnice želijo obdržati v prihodnje, je tudi nov nabor spletnih dejavnosti in spletnih dogodkov (Public Library Association, 2020).

Po pregledu relevantne literature smo ugotovili, da raziskava o zadovoljstvu uporabnikov s spletnimi dogodki v slovenskem prostoru še ni bila izvedena.

Knjižnice so se tej novi normalnosti torej že prilagodile. Vprašanje, ki se zastavlja, pa je, kakšno bo delovanje knjižnic v prihodnosti? V kolikšni meri bodo spletne aktivnosti postale del rednega programa? Dostop do digitalnih virov se je v tem času bistveno povečal; vprašanje je, ali se bo ta trend nadaljeval ter ali bo potrebno po tej krizi vzpostaviti nove storitve, kot odgovor na (nove?) potrebe (EBLIDA Secretariat, 2020, str. 5).

3 SPLETNI DOGODKI IN OSTALE SPLETNE PRIREDITVE V ČASU EPIDEMIJE COVID-19 V MESTNI KNJIŽNICI LJUBLJANA

3.1 MESTNA KNJIŽNICA LJUBLJANA IN NJENE DEJAVNOSTI ZA UPORABNIKE

V marcu 2020 so vse enote Mestne knjižnice Ljubljana za obiskovalce zaprle svoja vrata, izposoja in vračilo gradiva v tem času nista bila možna. Uporabnike se je povabilo k uporabi e-virov in e-knjig, otroke in družine pa k reševanju spletnih ugank, poslušanja pravljic, reševanja spletnih kvizov ipd. Članom je bil omogočen tudi brezplačni ogled filmov preko platforme Kanopy, v začetku aprila 2020 pa tudi možnost izposoje študijskega gradiva in dostava le-tega na dom. V mesecu maju 2020 je bilo mogoče izposojeno gradivo tudi fizično vrniti v knjižnico ter prevzeti predhodno naročeno gradivo. Mestna knjižnica Ljubljana se je na spremenjene razmere delovanja knjižnic v času prvega vala epidemije glede prireditvene dejavnosti odzvala maja 2020, ko so se ukrepi na državni ravni že pričeli sproščati. V tem času se je osnovala tudi delovna skupina za pripravo dogodkov, ki je pripravila junijski kulturni program za celotno mrežo knjižnic Mestne knjižnice Ljubljana, ki pa se je v celoti izvajal v največji knjižnici v mreži, ki se nahaja v središču mesta, tj. Knjižnici Otona Župančiča. Odločitev za lokacijo je izhajala iz praktičnih razlogov: ker je dvorana dovolj velika za zagotavljanje ukrepov za izvedbo prireditev in ker je prireditveni prostor tehnično ustrezen. Poleg dogodkov v živo se je želelo ponuditi tudi alternativne prireditve. Celoten program je potekal v obliki t. i. hibridnih dogodkov – del publike je program spremljal fizično v knjižnici, del publike pa preko spletnih kanalov. Mediji, ki so se jih posluževali v mreži Mestne knjižnice Ljubljana, so bili družbeno omrežje Facebook, ki omogoča tudi prenos dogodkov v živo (*angl. live streaming*), ZOOM in tudi nekatera druga orodja (FaceTime, Arnes Vid, Google Hangouts).

Načrtovanje in izvajanje dogodkov je v začetku prireditvene sezone (september 2021) potekalo po predvidenem načrtu, a je oktobra zaradi ponovnih ukrepov in omejitev prišlo do sprememb. V delovni skupini so se zato po tehtnem premisleku odločili, kateri dogodki bodo izvedeni v

spletni obliki, kateri pa bodo odpadli. V sezoni 2020–2021 so se dogodki v največji meri odvijali v Trubarjevi hiši literature in v Knjižnici Otona Župančiča, v ostalih knjižnicah v mreži Mestne knjižnice Ljubljana pa v manjšem obsegu. Dogodki so potekali preko spletne platforme ZOOM v živo oz. po dogovoru z izvajalci (npr. posnetek se je preko spletnih platform prenašal na določen dan, posnet pa je bil vnaprej). YouTube kanal pa je služil oz. še vedno služi kot arhiv posnetkov. Na splet se je tako selila cela bibliopedagoška dejavnost (*Poletavci, Rastem s knjigo, Ciciuhec* ...). Preko spleta so potekali tudi zaključki velikih akcij, npr. *Mesto bere, Robinzonijada* ..., pa tudi mednarodni simpozij (Knjižnica srce mesta: zelena knjižnica). Vsako soboto je na Facebooku potekala ura pravljič v živo, pripravljali so tudi zvočne pravljičice, ki so bile opremljene z animacijo. Omeniti velja tudi netipične dogodke, ki so se izvajali v mreži Mestne knjižnice Ljubljana, denimo projekt Zaposlitveni razgovor. Iz pekla!, ki ga je organizirala Borza znanja, filmske projekcije preko video platforme Vimeo, ki so jih organizirali v Slovanski knjižnici, cikel dogodkov Ad hoc, kjer sodelujejo pesnik, ilustrator in glasbenik, ki je potekal v Trubarjevi hiši literature (R. Dežman, osebna komunikacija, 18. 3. 2022). Tinta (2021) poroča tudi o projektih Knjižnice Bežigrad, kjer so poleg posnetkov gledaliških predstav, filmov ipd. izvajali tudi cikel dogodkov Spletni popoldan z Igoteko – objavljali so v naprej pripravljene posnetke iger in igrač, ki jih lahko otroci ustvarijo doma.

V letu 2021 se je izkazalo, kateri spletni dogodki v Mestni knjižnici Ljubljana izstopajo, in sicer: literarni dogodek, predavanje, izobraževanje, bibliopedagoško delo (npr. Projekt Rastem s knjigo, Ciciuhec), kar je pomagalo k vzpostavitvi osnovnega koncepta izbora spletnih dogodkov. V spletni obliki so se najbolj pogosto izvedli literarni dogodki in predavanja. Delovna skupina za pripravo in načrtovanje dogodkov v Mestni knjižnici Ljubljana sicer že pripravlja smernice za načrtovanje in izvajanje spletnih dogodkov. V skladu z letnim načrtom in strateškim načrtom je načrtovano, da bi na letni ravni (za vse starostne skupine) organizirali in izvedli 10 % vseh prireditev v spletni oziroma hibridni obliki. Cilj je tudi priprava jasne sheme načrtovanih vsebin, pri čemer se upošteva kriterija kakovosti in kontinuitete (Mestna knjižnica Ljubljana, 2022a).

3.2 UPORABLJENE PLATFORME ZA DOSTOP DO DOGODKOV PREKO SPLETA

Statistični urad Republike Slovenije navaja, da ima dostop do interneta v letu 2021 kar 93 % gospodinjstev, v katerem živi vsaj ena oseba, stara od 16 do 74 let, delež neuporabnikov pa je največji v starostni skupini od 65 do 74 let. Uporabniki interneta do spleta najpogosteje

dostopajo preko pametnega telefona. Raziskava kaže tudi, da jih kar 64 % uporablja družbena omrežja (Instagram, Facebook, Snapchat) za pošiljanje sporočil, objavljanje fotografij, 62 % pa jih uporablja platforme za video in avdio komunikacijo (Skype, ZOOM) (Statistični urad Republike Slovenije, b. d.).

Zaradi zaprtja knjižnic so morali knjižničarji poiskati druge pristope in komunikacijske poti pri delu z uporabniki. Analiza Facebook objav slovenskih splošnih knjižnic je denimo pokazala, da so številne knjižnice omenjeno družbeno omrežje s pridom izkoristile za komunikacijo s svojimi uporabniki pa tudi za promocijo (novih) storitev (Švab, 2020a). Avtorica Cvetković (2021) navaja, da splošne knjižnice uporabljajo družbeno omrežje Facebook predvsem za promocijo dogodkov in storitev, ki jih ponujajo za svoje uporabnike. Cankarjeva knjižnica Vrhnika se je v času epidemije koronavirusne bolezni posluževala Facebook skupine kot platforme za objavo ur pravljic (Cvetković, 2021, str. 1–2). Podobno kot v evropskih splošnih knjižnicah so se tudi v ameriških splošnih knjižnicah posluževali podobnih spletnih platform in orodij za avdio-video komunikacijo. Uporabljali so Facebook *live* in *stories*, Discord, Instagram, YouTube, ZOOM, GoToMeeting. Nabor dogodkov in ostalih dejavnosti se ni bistveno razlikoval od že zgoraj omenjenih (Goddard, 2020).

3.3 STATISTIKA OBISKA SPLETNIH DOGODKOV IN PRIREDITEV V PRIMERJAVI Z DOGODKI V ŽIVO V MESTNI KNJIŽNICI LJUBLJANA

S pričetkom epidemije covid-19 sta se drastično spremenila tudi nabor prireditvene dejavnosti in statistika obiska v Mestni knjižnici Ljubljana. V letu 2020 je bil zabeležen upad prireditvenega programa zaradi zaprtosti knjižnic oz. številčne omejitve obiska na dogodkih, v skladu s priporočili NIJZ. Posledično se je v letu 2020 bistveno okrepil nabor virtualnih in kombiniranih dogodkov za različne ciljne skupine, zabeležili smo izvedbo 191 prireditev in izobraževanj v spletnem okolju. Od vseh izvedenih dogodkov za odrasle obiskovalce jih je bilo v letu 2020 v virtualni obliki izvedenih približno 16 %, za otroke pa je bil ta delež nekoliko manjši in je znašal 8,2 % (Mestna knjižnica Ljubljana, 2021).

Zaradi ukrepov, povezanih z epidemijo, se je s pripravo in organizacijo spletnih dogodkov nadaljevalo tudi v letu 2021. Kot leto poprej se je precejšen delež dogodkov (literarni dogodki, pogovori, strokovna predavanja) selil na splet – 291 prireditev in izobraževanj je bilo izvedenih v virtualnem okolju. V virtualnem okolju je bilo v letu 2021 izvedenih skoraj 50 % dogodkov

za odrasle. Istega leta smo večinski delež prireditev za otroke načrtovali v obliki fizičnih dogodkov, s katerimi smo želeli spodbuditi otroke k obisku knjižnic. V letu 2021 je bilo realiziranih le 32,3 % načrtovanih prireditev za otroke. Razlogi za manjše število izvedenih prireditev so bili: naknadne prepovedi izvajanja javnih prireditev, posledica karanten in neudeležba na dogodkih. V spletnem okolju je bilo izvedenih 21 prireditev za otroke (tj. 5,5 % skupnega števila prireditev), predvsem ure pravljic in predstave. V letu 2021 se je, v primerjavi z letom poprej, vzpostavil tudi sistem natančnejšega beleženja obiska spletnih dogodkov, kar omogoča natančnejšo statistiko (Mestna knjižnica Ljubljana, 2022b).

Statistika obiska in števila organiziranih dejavnosti se seveda ne more primerjati z letom 2019, ko so dogodki in prireditve potekali v živo. V predkoronskem letu 2019 je bilo izvedenih 1.125 prireditev za odrasle in 1.216 prireditev za otroke (Mestna knjižnica Ljubljana, 2020, 2021, 2022b) (Preglednica 1).

Preglednica 1: Statistika obiska in število organiziranih dejavnosti v Mestni knjižnici Ljubljana (Vir: Mestna knjižnica Ljubljana, 2020, str. 39; Mestna knjižnica Ljubljana, 2021, str. 40; Mestna knjižnica Ljubljana, 2022b, str. 39–41)

Leto	Skupno število prireditev		Skupno število obiskovalcev		Število virtualnih prireditev		Število obiskovalcev na virtualnih prireditvah	
	Odrasli	Otroci	Odrasli	Otroci	Odrasli	Otroci	Odrasli	Otroci
2019	1.225	1.216	28.126	21.812	/	/	/	/
2020	523	546	58.885	30.434	86	45	52.671	23.719
2021	456	380	14.934	9.039	216	21	8.917	4.919

Zanimiva je tudi primerjava obiska na dogodkih v času pred pričetkom epidemije in v obeh letih trajanja omejitev, povezanih z epidemijo. V letu 2020 opazimo velik dvig obiska, kljub občutno zmanjšanemu številu dogodkov (48% dvig obiska na dogodkih za odrasle in 8% dvig obiska pri dogodkih za otroke), kar lahko razložimo z nejasnimi parametri beleženja obiska. Leto pozneje pa opazimo precejšen upad, kar gre v neki meri zagotovo pripisati drugačnemu beleženju obiska spletnih prireditev in dogodkov (Mestna knjižnica Ljubljana, 2020, 2021, 2022b).

Ob prenosu dogodkov v spletno okolje se je pokazalo, da je v spletnem okolju težko beležiti statistiko obiska. Statistika hibridnih dogodkov v Mestni knjižnici Ljubljana se je beležila v »treh okoljih«, torej v fizičnem prostoru, v prostoru ZOOM-a in preko družbenih omrežij (YouTube, Facebook...) (Mestna knjižnica Ljubljana, 2022a). Obiskovalce se v fizičnem okolju meri s štejem oseb, ki so vstopile v prostore knjižnice, kjer poteka prireditev. Pri tem se poslužujemo ročnega beleženja števila obiskovalcev. Preko spletnih platform (denimo ZOOM) se obiskovalce šteje glede na uporabnikov IP naslov s katerega uporabnik dostopa do spletnega dogodka. Med spletnim dogodkom se udeležence torej prešteje in zabeleži v tabelo za beleženje dogodkov in prireditev. Na družbenih omrežjih se za merjenje obiska uporablja analitika, s katero lahko spremljamo in merimo različne analitične podatke, npr. odzive in komentarje, število sočasnih udeležencev, čas gledanosti ipd. V spletnem okolju je merjenje obiska težje v primerjavi s fizičnim prostorom, saj se predvsem pri platformah, ki omogočajo sočasno spremljanje fizičnega dogodka preko spleta (denimo Facebook live) obiskovalci hitro vključujejo, izključujejo, se priključujejo z zamudo ipd. Podatki o spletnem okolju so lahko torej pomanjkljivi oz. lahko celo zavajajoči. V letu 2020 se je sistem beleženja obiska spletnih dogodkov v Mestni knjižnici Ljubljana šele vzpostavil, v letu 2021 pa se je izdelala sistematična metodologija beleženja obiskovalcev v spletnem okolju.

Hermann (2021) opozarja na pomen evalvacije spletnih dogodkov. Uspešnost dogodka lahko že v naprej preverjamo z meritvijo uspešnosti promocije, npr. koliko prejemnikov e-pošte je odprlo sporočilo, število prijav na dogodek, preverja se odzivnost na dogodke na družbenih omrežjih (koliko ljudi je dogodek videlo, koliko komentarjev je dobila posamezna objava dogodka ipd.). Med samim dogodkom se lahko poslužujemo analitike, ki jo zagotavlja večina družbenih omrežij (koliko časa posameznik gleda posnetek, s katere vrste naprave dostopa, odhode in prihode udeležencev, komentarji v poljih za komentarje in klepet ipd.). Z analizo lahko spremljamo, kateri programi so najbolj obiskani.

4 RAZISKAVA

4.1 HIPOTEZE

Pred pričetkom raziskovalnega dela smo oblikovali štiri hipoteze.

- H1: Obiskovalci se dogodkov raje udeležujejo v živo.

- H2: Med starostnimi skupinami obstaja razlika v interesu za udeležbo na dogodkih v spletni obliki. Starejši (nad 65 let) se spletnih dogodkov niso udeleževali.
- H3: Uporabniki so mnenja, da bi bilo dogodke v spletni obliki smotrno obdržati tudi po koncu epidemije.
- H4: V spletnem okolju bi se uporabniki najraje udeležili predavanja, pogovora in predstavitve knjig.

4.2 RAZISKOVALNO OKOLJE

»Mestna knjižnica Ljubljana je s 35 knjižnicami in 47 postajališči bibliobusa največja splošna knjižnica v Sloveniji ter najbolj omrežena kulturna ustanova v Mestni občini Ljubljana« (Mestna knjižnica Ljubljana, b. d.).

Mestna knjižnica Ljubljana izvaja knjižnično dejavnost na območju Mestne občine Ljubljana (293.822 prebivalcev) (Mestna občina Ljubljana, b. d.) ter sedmih občin izven Ljubljane (Brezovica, Dobrova - Polhov Gradec, Horjul, Ig, Škofljica, Vodice in Velike Lašče) in kot taka pokriva skoraj 28 % prebivalstva Slovenije. V Mestno knjižnico Ljubljana je včlanjenih kar 16,6 % prebivalstva Slovenije. S svojo vizijo želi postati najbolj inovativna knjižnica v Sloveniji. Knjižnica ima tradicijo organiziranja različnih izobraževanj za vse ciljne skupine uporabnikov, v strateškem načrtu, veljavnem v času epidemije (2017–2021), pa je med drugim navedeno, da bo knjižnica sledila tehnološkemu razvoju in uvajala digitalne in e-storitve (Povsod v mestu: strateški načrt Mestne knjižnice Ljubljana za obdobje 2017–2021, 2016, str. 2). V omenjenem strateškem načrtu je torej že pred epidemijo obstajala podlaga za organizacijo različnih oblik prireditev v spletnem okolju.

4.3 POTEK RAZISKAVE IN ANKETNI VZOREC

Raziskava je potekala v prostorih Knjižnice Otona Župančiča in Knjižnice Prežihov Voranc, 5. 4. 2022 in 12. 4. 2022. Udeležili smo se treh predavanj: Iz sence cesarskega orla k alpski republiki, Otto Wagner, secesija in njegovi učenci (Fabiani, Plečnik, Vurnik ...), ter Najlepša jezera in slapovi. V fizičnem prostoru smo želeli zajeti čim bolj raznolik vzorec obiskovalcev, zato smo bili pozorni na spol in starost udeležencev. Anketni vprašalnik delno odprtega tipa smo slušateljem razdelili pred pričetkom dogodka. Anketo so reševali udeleženci različnih starostnih skupin in obeh spolov. Med raziskavo v fizičnih prostorih knjižnic Mestne knjižnice

Ljubljana smo opazili, da večji del udeležencev, predvsem starejši, niso bili pripravljene reševati anketnega vprašalnika. Kot razlog so navedli neuporabo računalnika in ostale informacijsko-komunikacijske tehnologije ter neudeležbo na spletnih dogodkih. Zato smo že vnaprej predvidevali, da bo vzorec te starostne skupine majhen in neprezentativen. Delež slušateljev se je dogodka udeležil z zamudo ali pa je dogodek predčasno zapustil in ga zato nismo uspeli povabiti k reševanju anketnega vprašalnika. V fizičnem prostoru smo tako pridobili le deset rešenih anket. Drugi del vzorca smo pridobili s spletno anketo, ki smo jo pripravili v brezplačnem orodju 1KA. Povezavo do spletne ankete smo 1. 4. 2022 delili na Facebook profilu Mestne knjižnice Ljubljana in na Facebook profilu Knjižnice Prežihov Voranc. Anketa je bila na spletu za reševanje dostopna daljši čas, in sicer do 24. 4. 2022. Anketiranci so anketni vprašalnik v obeh primerih reševali samostojno.

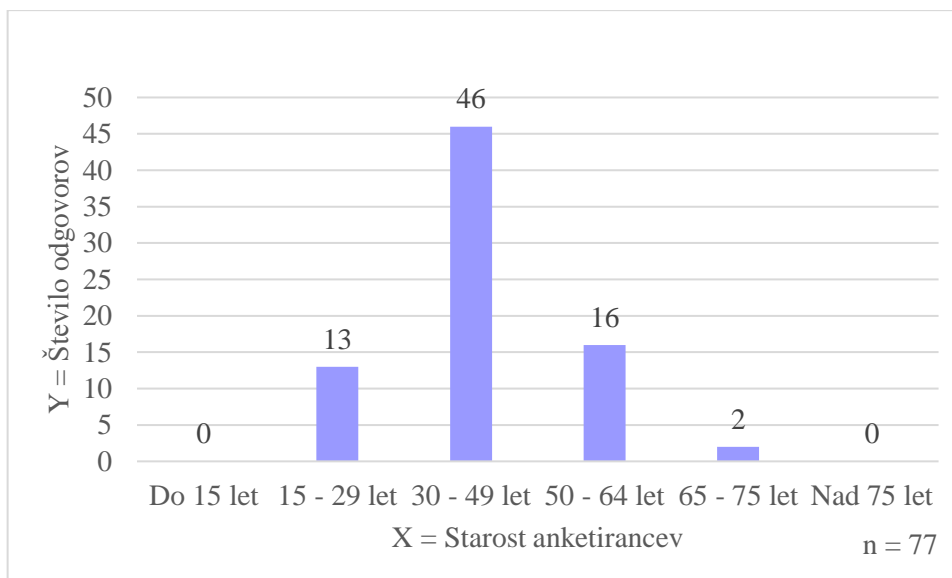
Oblikovali smo anketni vprašalnik s 14 vprašanji, od katerih sta dve zajemali merski lestvici, dve vprašanji pa sta bili odprtega tipa. Ostalih deset vprašanj je bilo zaprtega tipa. Naš cilj je bil pridobiti vzorec 100 rešenih vprašalnikov, kar nam ni uspelo. Anketni vprašalnik si je na spletni povezavi ogledalo 120 uporabnikov, vendar pa se za sodelovanje v spletni anketi niso odločili vsi. Na oba načina skupaj smo zbrali vzorec 87 delno rešenih vprašalnikov, popolnoma rešenega vprašalnika nismo prejeli. V statističnih obdelavah smo zato upoštevali tudi delno izpolnjene vprašalnike. Vprašalnik je dostopen v prilogi 1.

Dobljene podatke smo opisno in grafično predstavili v nadaljevanju. Podatki so bili obdelani v spletnem orodju 1KA. Za lažjo predstavitev smo podatke predstavili z odstotki (%) oziroma s številkami. Kvalitativne podatke smo uredili v smiselne kategorije.

5 PRIHODNOST SPLETNIH PRIREDITEV IN DOGODKOV

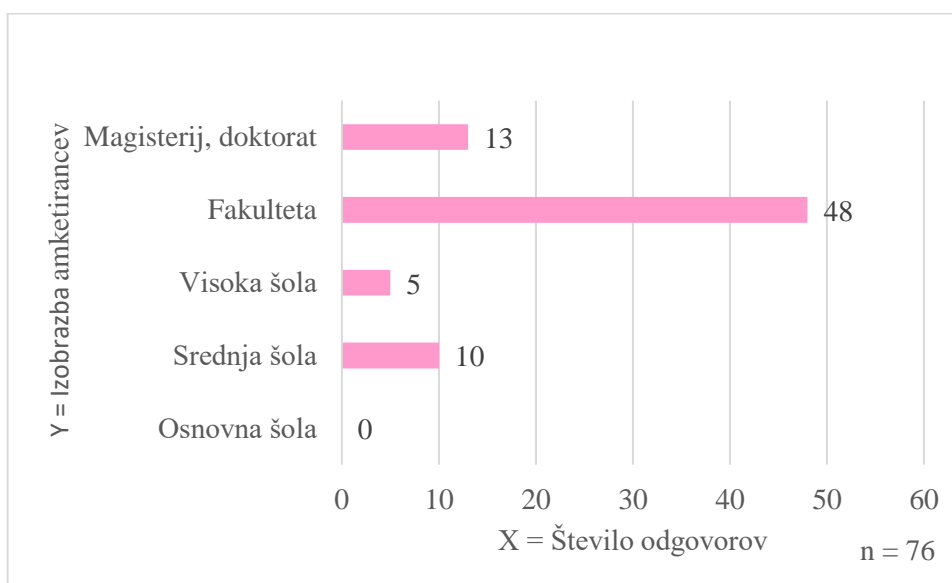
5.1 REZULTATI

Anketni vprašalnik je rešilo 87 anketirancev ($n = 87$), od tega 75 % žensk. V vzorcu ($n = 77$) nismo zajeli niti enega anketiranca iz prve (do 15 let) in zadnje starostne kategorije (nad 75 let). Največji odstotek anketirancev (53 %) je spadal v kategorijo od 30 do 49 let, 18 % pa v kategorijo od 50 do 64 let (Slika 1).

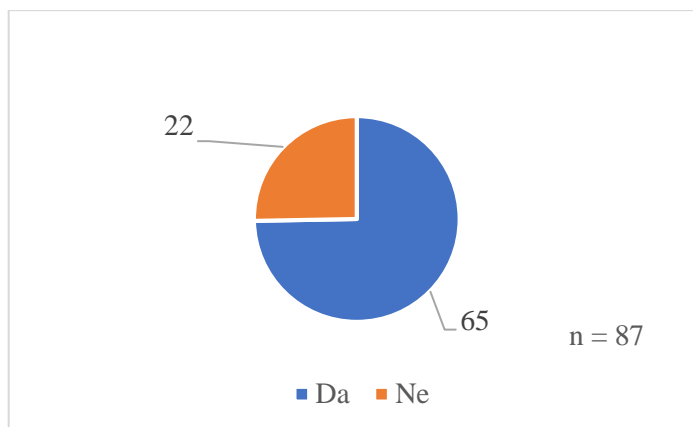
Slika 1: Starostna struktura anketirancev

74 % reševalcev ankete je bilo zaposlenih, 87 % (n = 76) jih je imelo fakultetno oz. visokošolsko izobrazbo, specializacijo, magisterij ali doktorat znanosti (Slika 2).

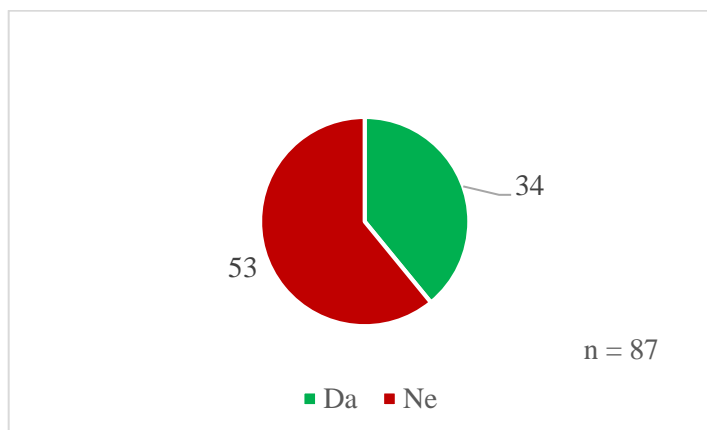
Slika 2: Dosežena stopnja izobrazbe anketirancev

Anketiranci so pri prvem vprašanju odgovarjali o tem, ali so seznanjeni z dogodki v virtualnem okolju, kar 75 % jih je odgovorilo pritrdilno (Slika 3).

Slika 3: Odgovori na vprašanje »Ali veste, da knjižnice v mreži Mestne knjižnice Ljubljana poleg dogodkov v fizični obliki organizirajo tudi dogodke v spletni obliki?«

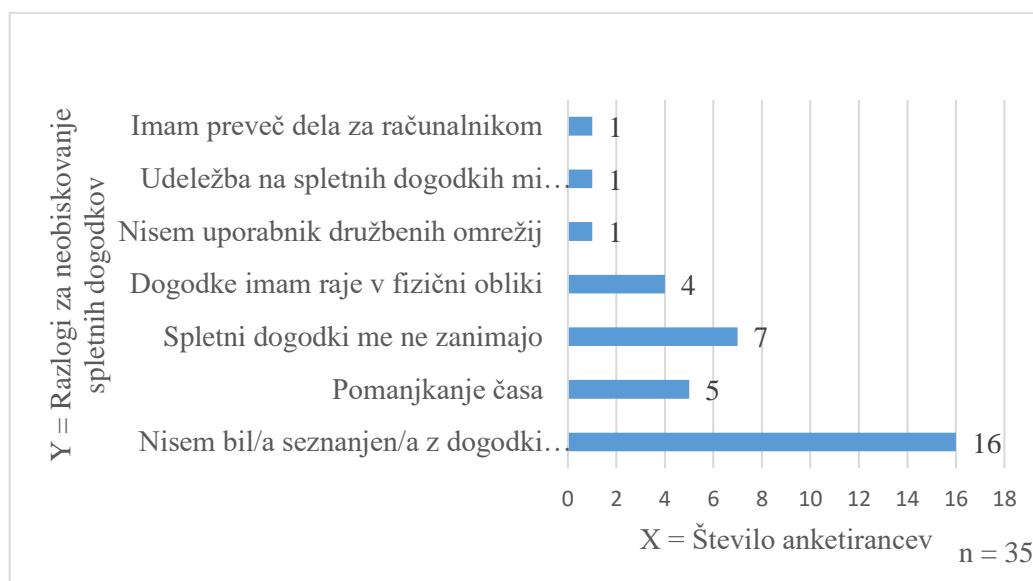
Pri drugem vprašanju smo anketirance spraševali o udeležbi, pri čemer so bila nadaljnja vprašanja odvisna od vrste odgovora (če se dogodkov niso udeležili, smo jih vprašali po razlogu za neudeležbo, v nasprotnem primeru pa so odgovarjali na vprašanje o zadovoljstvu z udeležbo ter navedli dogodek, ki so ga obiskali). Izkazalo se je, da se kar 61 % anketirancev spletnih dogodkov (še) ni udeležilo (Slika 4).

Slika 4: Odgovori na vprašanje »Ali ste se že udeležili katerega izmed spletnih dogodkov?«

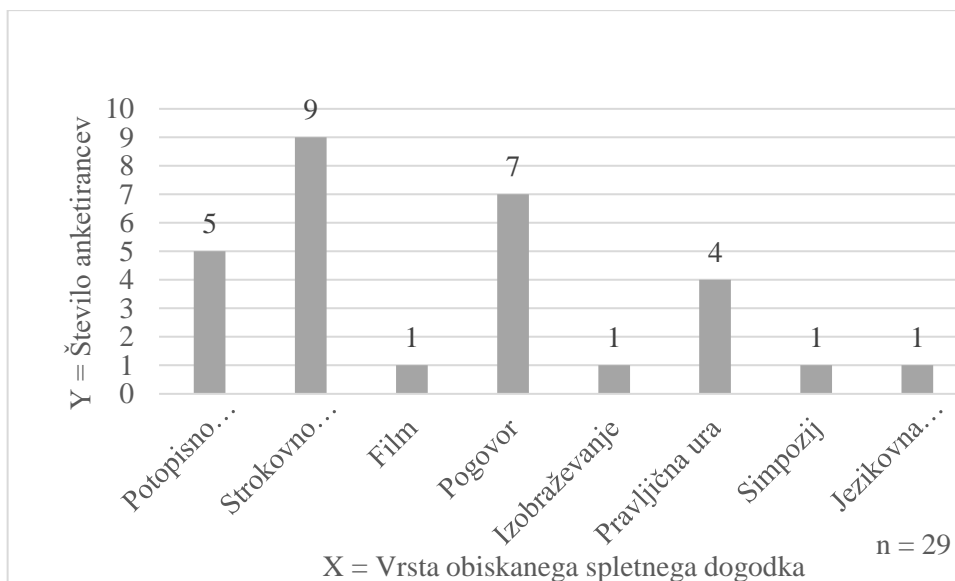
V tretjem vprašanju odprtega tipa smo spraševali po razlogu za neudeležbo na spletnih dogodkih (n = 35). Odgovore smo uredili v smiselne kategorije. Dobili smo sledeče odgovore: pomanjkanje časa, nisem bil/-a seznanjen/-a s spletnimi dogodki, nisem se še naučil/-a uporabe spletnih orodij, splošno nezanimanje za udeležbo na spletnih dogodkih, tematika me ni zanimala, spletni dogodki so mi zoprni, raje imam dogodke v živo, ne spremljam spletnih dogodkov, imam že tako ali tako preveč dela za računalnikom. Anketiranci so kot razlog največkrat navedli, da s spletnimi dogodki niso bili seznanjeni (46 %), pomanjkanje časa (14 %) ter splošno nezanimanje za spletne dogodke (20 %). 11 % anketirancev je odgovorilo, da

ima raje dogodke v fizični obliki. V ostalih kategorijah smo zabeležili le po 1 odgovor (2, 8 %) (Slika 5).

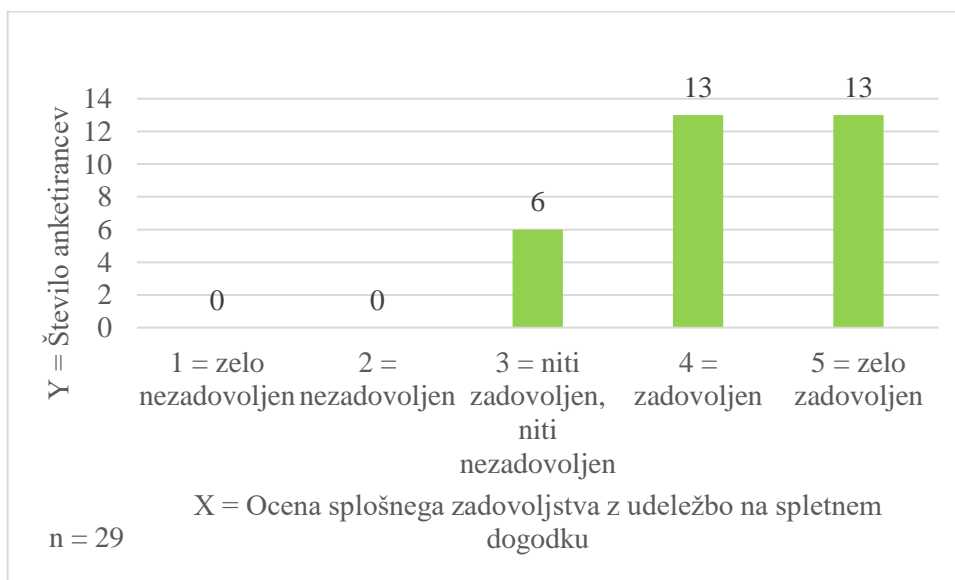
Slika 5: Odgovori na vprašanje »Navedite razlog za neudeležbo na spletnih dogodkih.«

Anketirance, ki so spletne dogodke že obiskali ($n = 29$), smo povprašali po vrsti dogodka, na katerem so prisostvovali. Anketiranci so na vprašanje odgovarjali z vnosom v vnosno polje in niso imeli možnosti izbirati med ponujenimi kategorijami. Pridobljene odgovore smo kasneje kategorizirali. Zbrali smo naslednje odgovore: potopisno predavanje (17 %), pogovor (24 %), film (3,4 %), izobraževanje (3,4 %), strokovno predavanje (31 %), pravljíčna ura (14 %), jezikovna delavnica (3,4 %), simpozij (3,4 %). Štirje anketiranci so se udeležili več spletnih dogodkov (Slika 6).

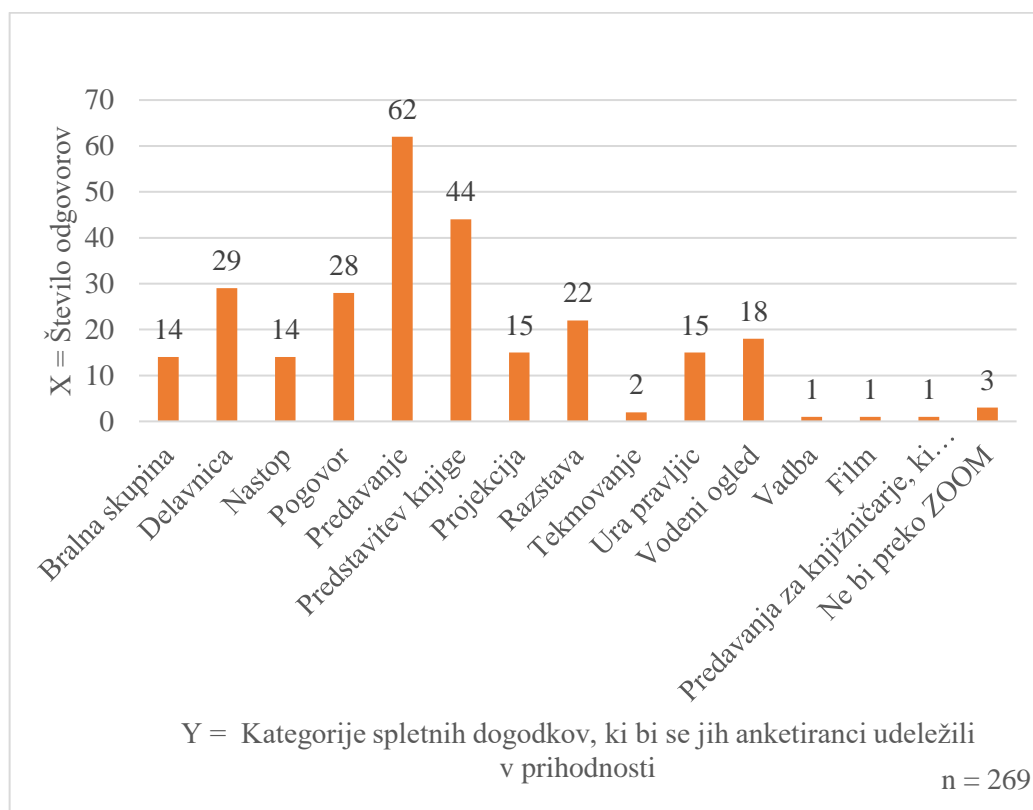
Slika 6: Odgovori anketirancev na vprašanje »Na kateri vrsti dogodka ste prisostvovali?«

Anketirance, ki so se spletnega dogodka udeležili, smo pozvali tudi k splošni oceni zadovoljstva. Anketiranci so splošno udeležbo na spletnem dogodku ocenili z lestvico od 1 do 5, pri čemer je 1 pomenila zelo nezadovoljen, 5 pa zelo zadovoljen. Na vzorcu anketirancev (n = 29) je bilo ugotovljeno, da nihče od vprašanih spletnega dogodka ni ocenil z oceno 1 ali 2. Skoraj polovica vprašanih je bila z dogodkom zelo zadovoljna oz. zadovoljna (obe oceni sta skupno dobili 41 % glasov), 19 % pa jih je bilo z dogodkom srednje zadovoljnih (Slika 7).

Slika 7: Odgovori anketirancev na vprašanje »Ocenite splošno zadovoljstvo z udeležbo na spletnem dogodku.«

Želeli smo izvedeti, katerega dogodka v spletni obliki bi se anketiranci udeležili tudi v prihodnosti. Odgovor na to vprašanje je izpolnilo 80 anketiranih ($n = 80$), ki so lahko izbrali več odgovorov. Izbirali so med 12 kategorijami dogodkov. V vprašalniku smo uporabili kategorije, ki jih uporabljamo za označevanje dogodkov na spletni strani. Kategorije, med katerimi so lahko uporabniki izbirali, so bile sledeče: bralna skupina, delavnica, nastop, pogovor, predavanje, predstavitev knjige, projekcija, razstava, tekmovanje, ura pravljic, vodeni ogled in drugo. Anketiranci so največkrat izbrali, da bi se preko spleta najraje udeležili predavanja (62 odgovorov), predstavitve knjige (44 odgovorov), delavnice (29 odgovorov) in pogovora (28 odgovorov). Najmanj zanimanja so anketiranci pokazali za udeležbo na tekmovanju (2 odgovora), nastopu (13 odgovorov) in na bralni skupini (14 odgovorov). V kategoriji drugo so anketiranci navajali naslednje odgovore: vadba, film, predavanja za knjižničarje, ki sicer potekajo v MKL in »ne bi preko ZOOM-a« (Slika 8).

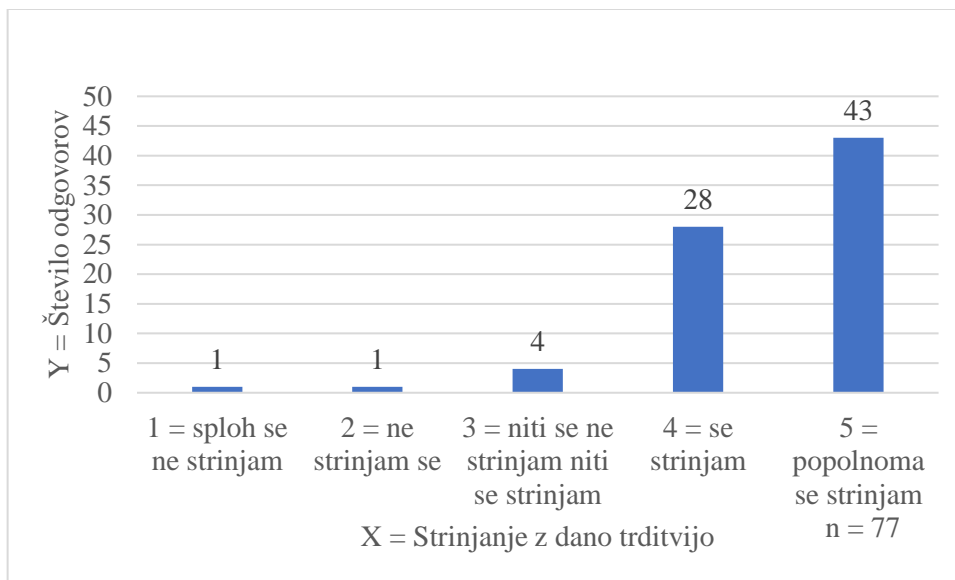

Slika 8: Odgovori na vprašanje »Katerega izmed naštetih spletnih dogodkov bi se udeležili v prihodnosti?«

Pri sedmem vprašanju smo želeli preveriti, v kolikšni meri se anketirani strinjajo z danimi trditvami. V ta namen smo pripravili naslednjo vrednostno lestvico : 1 – sploh se ne strinjam, 2 – se ne strinjam, 3 – niti se strinjam niti se ne strinjam, 4 – strinjam se 5 – popolnoma se strinjam. Anketiranci so odgovarjali na 12 trditev.

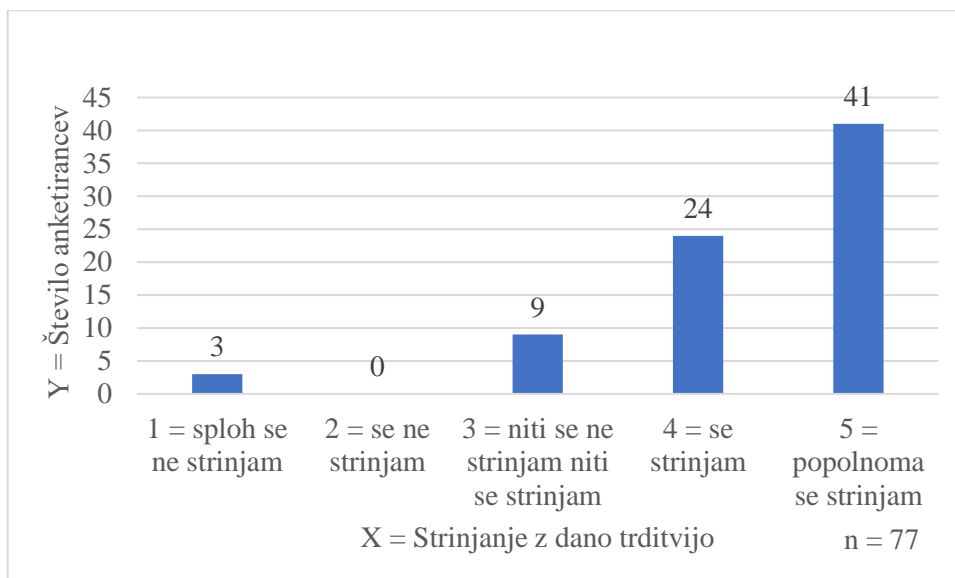

Na prvo trditev: »Prednost dogodka v spletni obliki vidim v tem, da se ga lahko udeležim od doma ali z druge lokacije.« jih je kar 56 % odgovorilo, da se popolnoma strinjajo, 36 % pa da se strinjajo, 5 % o trditvi nima jasno oblikovanega mnenja, skupno 2,6 % pa se s trditvijo ne strinja oz. zelo ne strinja (Slika 9).

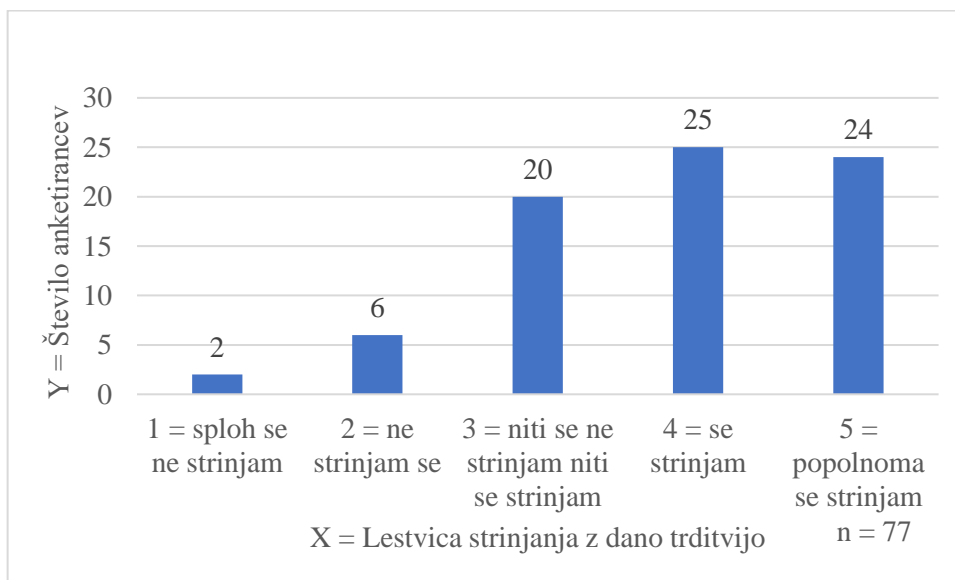
Slika 9: Strinjanje s trditvijo »Prednost dogodka v spletni obliki vidim v tem, da se ga lahko udeležim z druge lokacije.«

Z drugo trditvijo: »Dogodki v spletni obliki mi omogočajo večji prihranek na času v primerjavi z dogodki v fizični obliki.« se popolnoma strinja približno polovica vprašanih (53 %), tretjina (31 %) pa se jih s trditvijo strinja, 12 % vprašanih o tej trditvi nima jasnega mnenja, le 4 % pa se s trditvijo sploh ne strinjajo (Slika 10).

Slika 10: Strinjanje s trditvijo »Dogodki v spletni obliki mi omogočijo večji prihranek na času v primerjavi z dogodki v fizični obliki.«

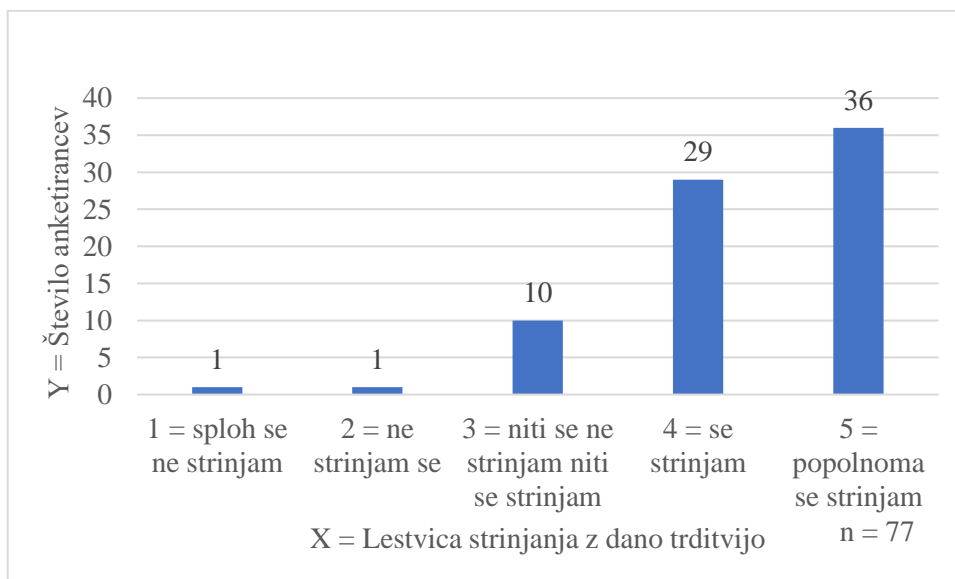
31 % anketirancev se popolnoma strinja, da bodo hibridni dogodki postali prihodnost, 32 % se jih s to trditvijo strinja, 26 % pa se jih niti ne strinja niti strinja. Le 8 % se jih s to trditvijo ne strinja, 3 % pa se s trditvijo sploh ne strinjajo (Slika 11).

Slika 11: Strinjanje s trditvijo »Hibridni dogodki bodo postali prihodnost.«

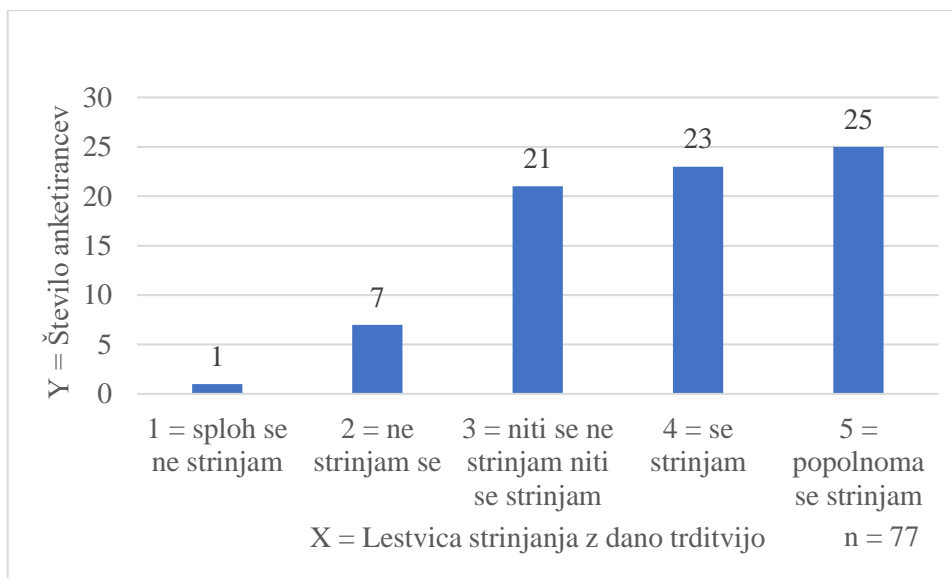
Skoraj polovica vprašanih (47 %) se popolnoma strinja s trditvijo, da dogodki v spletni obliki omogočajo, da se dogodka udeleži večje število ljudi, 38 % pa se jih s to trditvijo strinja, 13 %

jih je odgovorilo, da se ne strinja niti se strinja, le (skupno) 2,4 % pa se jih s trditvijo ne strinja oziroma zelo ne strinja (Slika 12).

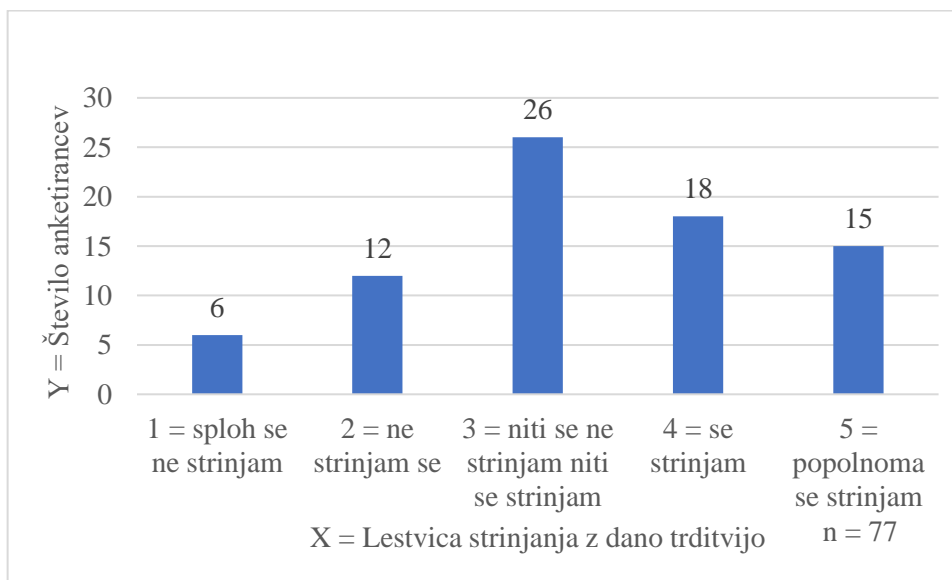
Slika 12: Strinjanje s trditvijo »Dogodki v spletni obliki omogočajo, da se dogodka udeleži večje število ljudi.«

Zanimalo nas je tudi, v kolikšni meri anketiranci menijo, da so spletni dogodki bolj varni, saj se na ta način ognemo preveliki množici ljudi. S trditvijo se popolnoma strinja 32 % anketiranih, 30 % se jih strinja, 27 % se jih niti ne strinja niti strinja, 9 % se jih ne strinja in 1,2 % se jih zelo ne strinja (Slika 13).

Slika 13: Strinjanje s trditvijo »Spletni dogodki so bolj varni, saj se na tak način ognemo preveliki množici ljudi.«

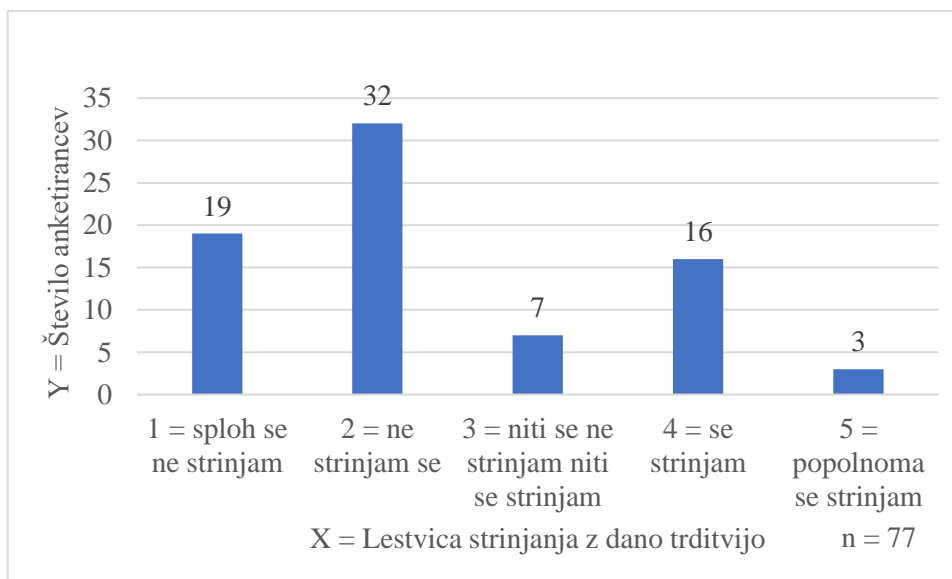
Na trditev: »Dogodki v spletni obliki me ne pritegnejo, saj imam raje stik v živo.« je 34 % vprašanih odgovorilo, da se niti strinjajo niti ne strinjajo, 23 % se jih s trditvijo strinja, 19 % se jih zelo strinja, 16 % se jih ne strinja in 8 % se jih zelo ne strinja (Slika 14).

Slika 14: Strinjanje s trditvijo »Spletni dogodki me ne pritegnejo, saj imam raje stik v živo.«

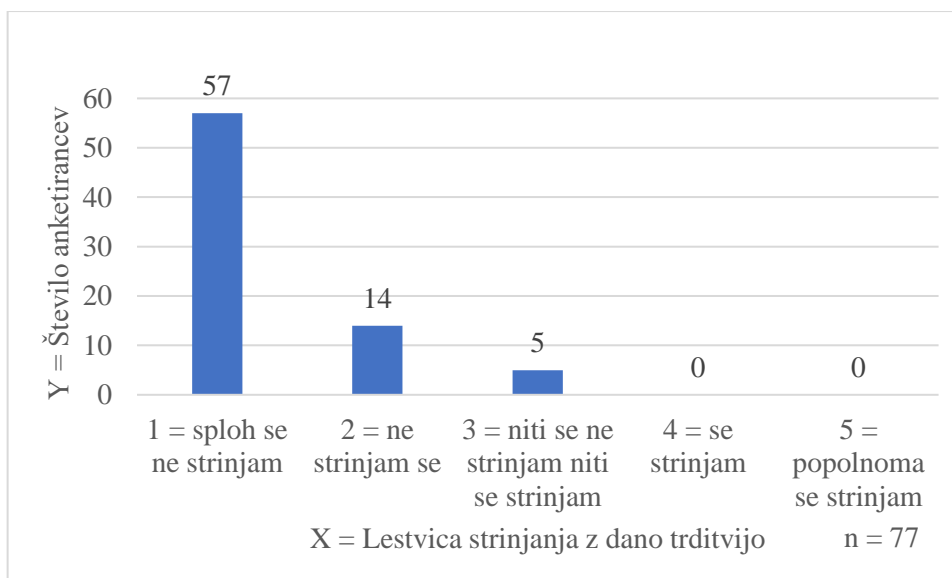
Več kot polovica anketirancev meni, da za udeležbo na spletnem dogodku ne potrebujejo veliko znanja o uporabi računalnika oz. spletnih platformah (skupno 67 % vprašanih), 34 % se s

trditvijo niti ne strinja niti se strinja, 16 % se jih s trditvijo ne strinja, 8 % pa se jih celo zelo ne strinja (Slika 15).

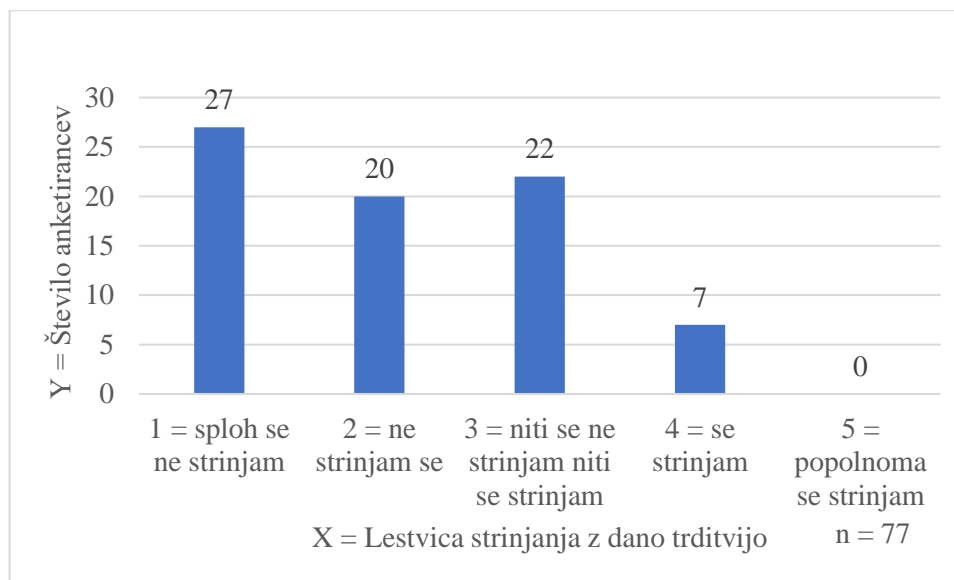
Slika 15: Strinjanje s trditvijo »Za udeležbo na spletnem dogodku potrebujem veliko znanja o uporabi računalnika oz. spletnih platformah.«

Prav tako se velika večina ne strinja oz. zelo ne strinja s trditvijo, da se spletnih dogodkov ne udeležujejo zaradi neurejenega dostopa do spleta (skupno 93 %), 6,5 % se niti ne strinja niti strinja, nihče izmed vprašanih se s trditvijo ni strinjal oziroma zelo strinjal (Slika 16).

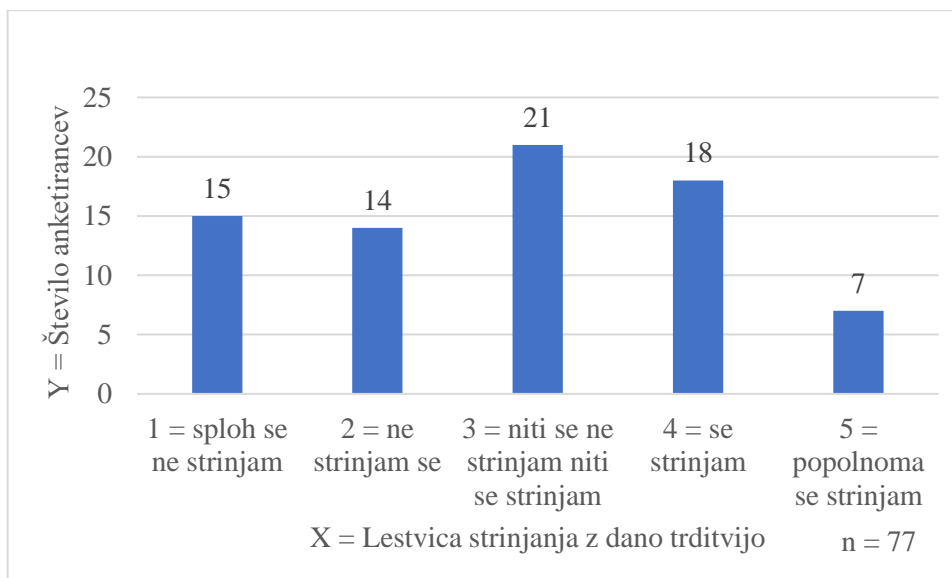
Slika 16: Strinjanje s trditvijo »Spletnih dogodkov se ne udeležujem zaradi neurejenega dostopa do spleta.«

Raznolike odgovore smo dobili pri trditvi: »Spletnih dogodkov se ne udeležujem, ker me ponujena vsebina ne pritegne, zanima.« 36 % se jih s trditvijo zelo ne strinja, 26 % se jih ne strinja, 29 % se jih niti strinja niti ne strinja, 9 % pa se jih strinja. Nihče ni odgovoril, da se s trditvijo zelo strinja (Slika 17).

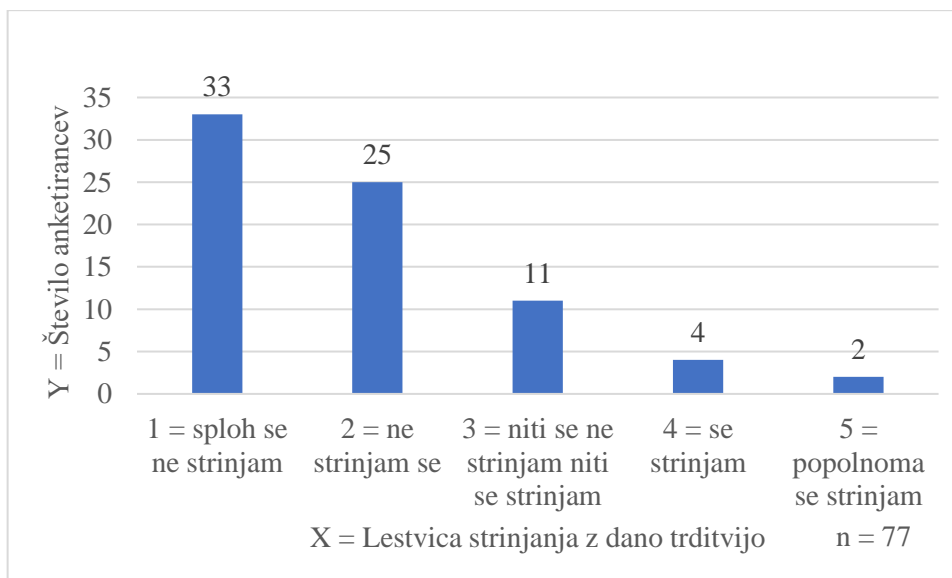
Slika 17: Strinjanje s trditvijo »Spletnih dogodkov se ne udeležujem, ker me njihova vsebina ne pritegne, zanima.«

Več kot tretjina anketirancev (skupno 33 %) se spletnih dogodkov ne udeležuje, ker nima časa – s to trditvijo se zelo strinja 9 % oz. se strinja 24 % anketiranih. 28 % se jih s trditvijo niti strinja niti ne strinja, skupno 39 % pa se jih s trditvijo ne strinja (19 %) oz. zelo ne strinja (21 %) (Slika 18).

Slika 18: Strinjanje s trditvijo »Spletnih dogodkov se ne udeležujem zaradi pomanjkanja časa.«

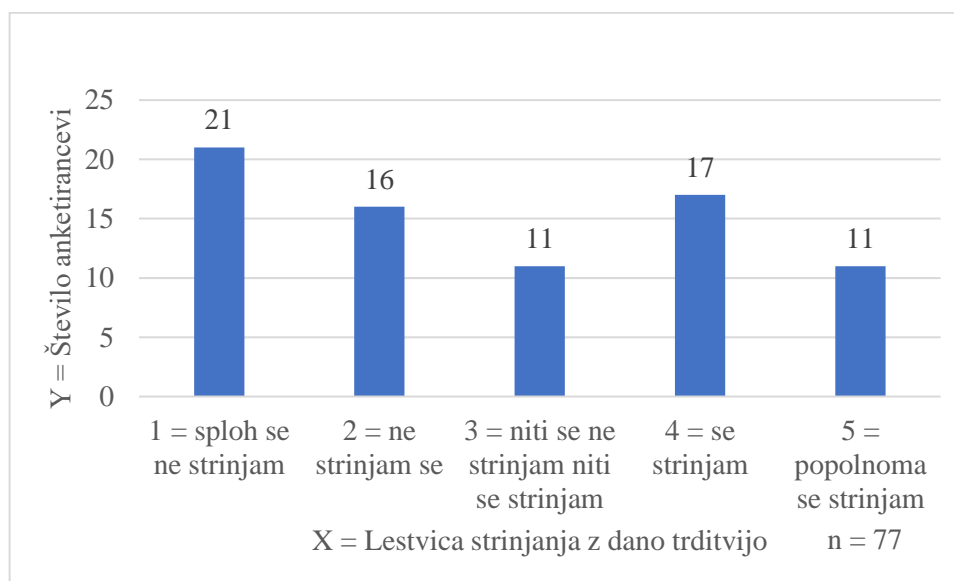
Skupno 8 % anketirancev se s trditvijo »Spletnih dogodkov se ne udeležujem zaradi nepredvidljivosti tehnologije (tehnične težave, nedelujoče spletne povezave, motena interakcija z udeleženci ...) strinja oz. zelo strinja, 15 % se jih s trditvijo niti strinja niti ne strinja, s trditvijo se ne strinja 32,5 %, sploh pa se ne strinja 43 % (Slika 19).

Slika 19: Strinjanje s trditvijo »Spletnih dogodkov se ne udeležujem zaradi nepredvidljivosti tehnologije.«

Pri zadnji trditvi »Spletnih dogodkov se ne udeležujem zaradi utrujenosti od IKT naprav (šolanje na daljavo, delo od doma ...) so udeleženci odgovarjali sledeče: 28 % vprašanih se s

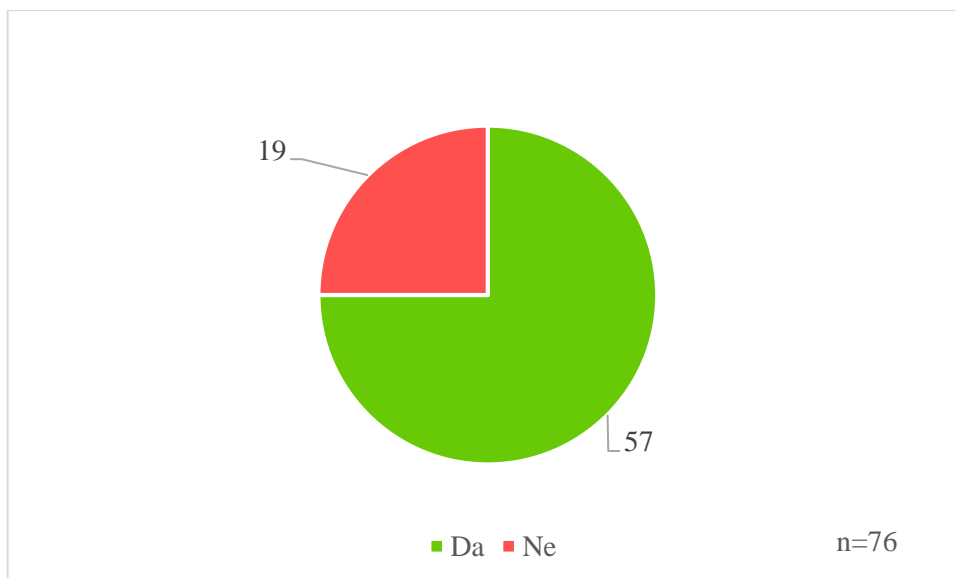
trditvijo zelo ne strinja, 21 % se jih ne strinja, 14 % se jih niti ne strinja niti strinja, 22 % se jih strinja, 14 % pa se jih zelo strinja (Slika 20).

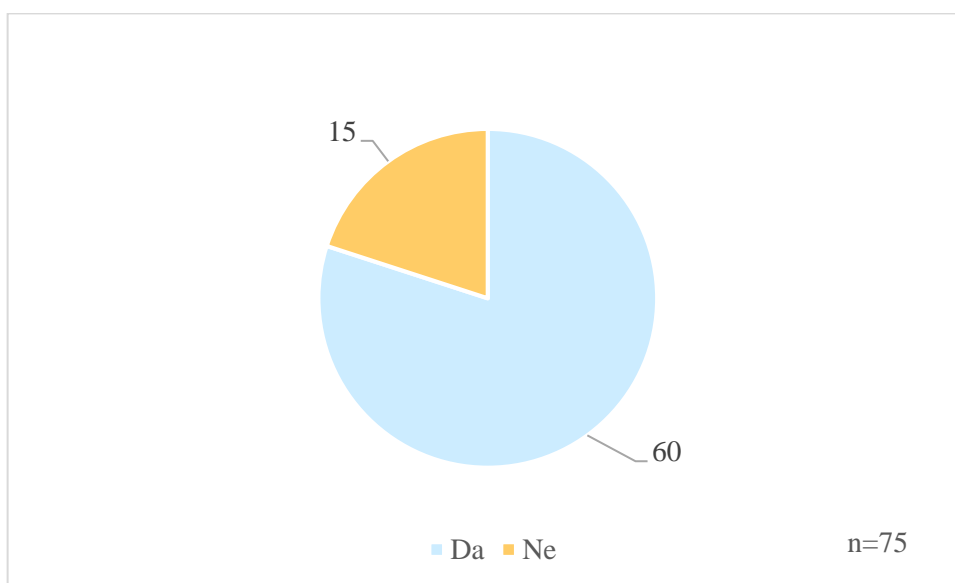
Slika 20: Strinjanje s trditvijo »Spletnih dogodkov se ne udeležujem zaradi utrujenosti od IKT naprav.«

Zanimalo nas je tudi, ali bi se spletnih dogodkov udeležili tudi po koncu epidemije. 75 % vprašanih (n=76) je odgovorilo pozitivno, 80 % vprašanih (n=75) pa je bilo zadovoljnih z naborom dogodkov (Slika 21 in Slika 22). Preverili smo tudi, kako so na vprašanje o udeležbi na spletnih dogodkih po koncu epidemije odgovarjali tisti, ki za ponudbo spletnih dogodkov niso vedeli. Od 19 anketirancev, ki so na vprašanje odgovorili, bi se jih 14 spletnih dogodkov v prihodnosti udeležilo.

Slika 21: Odgovor na vprašanje »Ali bi se spletnih dogodkov udeležili tudi po koncu epidemije covid-19?«

Slika 22: Odgovor na vprašanje »Ali ste zadovoljni z naborom dogodkov v času epidemije covid-19?«

Uporabnike smo povprašali tudi po predlogih v povezavi s spletnimi dogodki. Pridobili smo naslednje predloge:

- Knjižnica naj pred organizacijo dogodka izpelje anketo, kaj bi si člani želeli (npr. izbira knjige, avtorja ...).
- Zanimiva predavanja, npr. predavanje mag. Dvorščaka, dr. Rutarja, bi veljalo vpeljati v hibridni obliki in posnetek še objaviti ali omogočiti povezavo preko ZOOM-a. Kot mama npr. zamudim kako predavanje, ker sem na negi, in bi mi taka oblika prav prišla.

- Dogodek naredite v živo in preko spleta.
- Morda več hibridnih dogodkov.
- Malo več oglaševanja.
- Spletne dogodke bi lahko preko videozapisa shranjevali na YouTube platformi in bi bili prosto dostopni.
- Izboljšanje platforme za spletne razstave.

V nadaljevanju smo v tabeli želeli predstaviti rezultate med dvema spremenljivkama, ki smo ju primerjali za potrebe potrjevanja hipoteze. Preglednica 2 prikazuje povezanost med spremenljivkama starost anketirancev in udeležba na spletnih dogodkih. Zanimivo je, da se, vsaj glede na to skupino anketirancev, ni pokazala (močna) korelacija med starostjo in obiskovanjem spletnih dogodkov. V starostni skupini nad 75 let nismo imeli nobenega anketiranca, v skupini med 65 in 75 let pa premajhen vzorec, ki onemogoča interpretacijo podatkov. V drugih starostnih skupinah je vzorec sicer večji, a korelacije nismo zaznali. Glede na naš vzorec anketirancev lahko sklepamo, da starost ne igra bistvene vloge pri obiskovanju spletnih dogodkov (Preglednica 2).

Preglednica 2: Korelacija med starostjo anketirancev in udeležbo na spletnih dogodkih

Ali ste se že udeležili katerega izmed spletnih dogodkov?	V katero starostno skupino spadate? Prosimo, označite.						
	Do 15 let	Od 15 let do 29 let	Od 30 do 49 let	Od 50 do 64 let	Od 65 do 75 let	Nad 75 let	Skupaj
Da	0	2	19	8	0	0	29
Ne	0	11	27	8	2	0	48
Skupaj	0	13	46	16	2	0	77

6 RAZPRAVA

Vzorec anketirancev je bil žal premajhen, da bi lahko odgovore posploševali na celotno populacijo. Odgovorov torej zaradi nereprezentivnosti ne moremo posploševati, a lahko na podlagi le-teh pridobimo nekaj podatkov o tem, kako uporabniki vidijo novo storitev.

Hipoteza 1, ki smo jo oblikovali, se glasi: »Obiskovalci se dogodkov raje udeležujejo v živo.« Trditve ne moremo niti potrditi niti zavreči, saj so obiskovalci na trditev: »Dogodki v spletni obliki me ne pritegnejo, saj imam raje stik v živo.« odgovarjali zelo razpršeno. Kar 30 % jih o trditvi nima jasno oblikovanega mnenja, 44 % pa se jih s trditvijo strinja. Močnejša korelacija med strinjanjem s trditvijo in starostjo se je nakazala v starostni skupini nad 50 let, a je ne moremo upoštevati zaradi premajhnega števila anketirancev v tej starostni skupini. Potrebno je omeniti tudi, da smo hipotezo preverjali le z enim vprašanjem.

Hipoteza številka 2 pravi: »Starejši (nad 65 let) se spletnih dogodkov niso udeleževali.« Starostno grupiranje smo uporabili zato, ker menimo, da je mlajša in srednja generacija (do 49 let) bolj spretna z IKT in spletnimi orodji. Bili smo mnenja, da med udeležbo na dogodkih na spletu in starostjo anketirancev obstaja statistično pomembna povezanost. V starostni skupini nad 65 let nismo zajeli dovolj odgovorov, da bi jih lahko analizirali. V knjižnicah na fizičnih dogodkih se je iz krajšega pogovora oz. predstavitve namena ankete izkazalo, da omenjena starostna skupina ni bila pripravljena reševati anketnega vprašalnika. Večina je kot razlog navedla, da računalnika oz. spletnih platform ne uporablja in da je zelo zadovoljna s ponovno vzpostavitev in zagonom dogodkov v fizičnem prostoru knjižnice. Ta starostna skupina je izjemno poudarila vlogo knjižnice kot prostora druženja. Mnenj uporabnikov, ki smo jih dobili ustno na terenu, ne gre posploševati, saj smo kljub številnim pogovorom zajeli manjše število uporabnikov. O neuporabi družbenih omrežij starejše populacije kaže tudi starostna struktura reševalcev spletne ankete. Vprašalnik sta v starostni skupini nad 65 let rešili le dve osebi. Hipoteze ne moremo ne potrditi, ne zavreči.

Hipoteza 3, ki smo jo oblikovali, pravi: »Uporabniki so mnenja, da bi bilo dogodke v spletni obliki smotrno obdržati tudi po koncu epidemije.« Hipotezo 3 lahko potrdimo. Kar 71 % anketirancev bi se spletnih dogodkov udeležilo tudi po koncu epidemije. Nekaj vprašanih (trije odgovori) je kot predlog navedlo vpeljavo hibridnih dogodkov ter možnost dostopa do posnetka tudi po preteku dogodka.

Hipoteza 4: »Uporabniki bi se najraje v spletnem okolju udeležili predavanja, pogovora in predstavitve knjige.« se je izkazala za delno pravilno. Uporabniki so največkrat iz že pripravljenih kategorij izbrali, da bi se udeležili spletnega predavanja, spletne predstavitve knjige in delavnice.

Z analizo ankete je Mestna knjižnica Ljubljana dobila nekaj koristnih usmeritev za delo v prihodnje. Uporabniki, ki so se spletnih dogodkov udeležili, so s storitvijo vsesplošno zadovoljni, prav tako so zadovoljni z naborom dogodkov. V rezultatih ankete je bilo nakazano, da bi se udeleženci najraje udeležili dogodkov za odrasle, najmanj interesa so pokazali za nekatere dejavnosti za otroke (npr. ure pravljic) pa tudi izobraževalne dejavnosti (vodeni ogled), projekcijo, bralno skupino, nastop. Pri načrtovanju prireditev v spletnem okolju velja upoštevati torej interese uporabnikov in jim tako v prihodnje ponuditi želene vsebine.

Rezultati ankete so tudi nakazali razloge za neudeležbo (pomanjkanje časa, nezanimanje za spletne dogodke, neseznanjenost s ponudbo spletnih dogodkov). Knjižnica bi lahko dodatno pozornost namenila promociji spletnih storitev. Nekateri anketiranci niso seznanjeni z že obstoječim arhivom posnetkov na YouTube kanalu Mestne knjižnice Ljubljana, ki omogoča ogled preteklih spletnih dogodkov, ter z že obstoječimi hibridnimi dogodki. Ena anketiranka je izpostavila, da bi lahko pripravili anketni vprašalnik, kjer bi uporabniki glasovali za temo predavanja, predstavitev avtorja ali knjige ipd.

Zanimivo je, da anketiranci v več kot 70 % kažejo zanimanje za spletne dogodke, medtem ko se jih je spletnih dogodkov udeležilo le 38 %. Morda gre tak razkorak v številkah pripisati neseznanjenosti s ponudbo spletnih dogodkov in pomanjkanju časa uporabnikov. Rešitev, ki jo lahko vpelje Mestna knjižnica Ljubljana, je priprava (izbranih) hibridnih dogodkov (v skladu s kadrovskimi in finančnimi možnostmi), saj lahko na ta način zadostimo potrebam kar največje množice uporabnikov. V nadaljnjem raziskovanju bi bilo smotno ugotoviti, zakaj prihaja do takšnega razkoraka. Raziskavo bi bilo potrebno dopolniti s kvalitativno raziskavo, denimo fokusno skupino ali intervjujem, s katero bi dobili poglobljene odgovore na to dilemo.

Zdi se, da uporabniki prepoznajo prednosti virtualnih dogodkov (npr. prihranek v času, dostop od doma, možnost večjega števila obiskovalcev) in v večji meri nimajo težav z dostopom do spleta in z nepredvidljivostjo IKT. Rezultati ankete kažejo tudi, da so bili udeleženci v večji meri z udeležbo na spletnih dogodkih zadovoljni oz. zelo zadovoljni. Prav tako lahko na podlagi danih odgovorov sklepamo, da jih dogodki v živo bolj pritegnejo, a je potrebno omeniti, da je kar tretjina vprašanih odgovorila, da se s to trditvijo niti strinja niti ne strinja. Na podlagi rezultatov lahko sklepamo tudi, da razlog za neudeležbo na spletnih dogodkih ni vsebina dogodka. Tudi pri tej trditvi skoraj tretjina udeležencev ni imela jasnega mnenja in se s trditvijo ni niti strinjala niti ne strinjala. Kaže se tudi, da razlog za neudeležbo ni utrujenost od IKT

naprav zaradi spremenjenega načina dela (delo od doma) oz. šolanja – s to trditvijo se je strinjala oz. zelo strinjala le nekaj več kot tretjina anketirancev.

Glede na to, da smo v anketnem vprašalniku zajeli res majhen vzorec udeležencev spletnih dogodkov, bi veljalo anketo v prihodnosti ponoviti. Dobro bi bilo primerjati rezultate te raziskave s sorodnimi in ugotoviti podobnosti in razlike. V našem primeru to ni bilo mogoče, saj podobna raziskava na slovenskem prostoru še ni bila opravljena. Primerjamo pa lahko statistiko obiska na vrstah spletnih dogodkov v Mestni knjižnici Ljubljana in želje oziroma potrebe anketirancev. Tako pridobljeni podatki nakazujejo, kateri spletni dogodki so za anketirance zanimivi, s statističnimi podatki pa pridobimo podatke o obiskanosti le-teh. Glede na rezultate naše ankete in statistične podatke gre v tem primeru za iste vrste dogodkov, in sicer prednjačijo predavanja ter pogovori o knjigi.

Zanimivo bi bilo preveriti tudi, koliko anketirancev je pred uvedbo spletnih dogodkov že obiskovalo dogodke v fizični obliki, ter primerjati zadovoljstvo z dogodki v fizični in spletni obliki. Prav tako bi bilo potrebno v vzorec zajeti dve manjkajoči skupini (do 15 let in nad 75 let), okrepiti skupino med 50. in 64. letom ter ustrezno razširiti vzorec.

Izboljšave vidimo tudi pri oblikovanju vprašalnika. Pri naštetih kategorijah dogodkov bi lahko dodali obrazložitev in opis posameznih kategorij, ki smo jih uporabili za označevanje dogodkov. Menimo, da so morda nekateri izmed uporabljenih terminov preveč široki in ne dovolj povedni (npr. projekcija, tekmovanje). Prvo hipotezo bi lahko preverjali z dodatnim vprašanjem – v kolikšni meri so se anketiranci udeleževali dogodkov pred epidemijo (dogodki v fizični obliki) in v kolikšni meri med epidemijo (spletni dogodki). Preverili bi lahko tudi korelacijo med stopnjo izobrazbe in udeležbo na spletnih dogodkih.

V skladu z evalvacijo in statistiko obiska spletnih dogodkov bi bilo smiselno pripraviti seznam dogodkov, ki se odvijajo v spletnem oz. hibridnem okolju, ter seznam dogodkov, ki se izvajajo v fizični obliki. Potrebno bi bilo povečati tudi promocijo storitev in z njo seznaniti čim širši krog uporabnikov. V anketi se je izkazalo, da 25 % anketirancev s spletnimi dogodki ni seznanjenih. Poleg tega bi bilo smotrno uporabnike seznaniti z možnostjo ogleda preteklih spletnih in hibridnih dogodkov, ki se v obliki arhiva hranijo na YouTube portalu Mestne knjižnice Ljubljana in na njenem Facebook profilu.

7 ZAKLJUČEK

V strokovni nalogi za bibliotekarski izpit smo obravnavali zadovoljstvo uporabnikov s spletnimi dogodki v Mestni knjižnici Ljubljana. V ta namen smo v teoretičnem delu predstavili Mestno knjižnico Ljubljana ter njene prireditve za različne ciljne skupine uporabnikov, razložili, na kakšen način se jih pripravlja, kako se jih evalvira ipd. Predstavili smo nekaj primerov, kako so se na okrnjeno delovanje knjižnic (v povezavi s prireditveno dejavnostjo) v času epidemije covid-19 odzvale splošne knjižnice. Prav tako smo izpostavili nekaj spletnih dogodkov, ki so jih v času epidemije izvedle izbrane splošne knjižnice.

V raziskavi smo ugotovili, da so anketiranci s ponudbo spletnih dogodkov zadovoljni, a so se jih udeleževali v manjši meri. Kot razlog za neudeležbo so največkrat navedli pomanjkanje časa in nepoznavanje dogodkov. Največji interes za udeležbo so izkazali pri dogodkih za odrasle, npr. za udeležbo na predavanjih, predstavitvi knjig, najmanjše zanimanje pa za udeležbo na tekmovanju, nastopu in bralni skupini. Rezultati ankete kažejo, da uporabniki prepoznajo prednosti prireditev na daljavo (denimo dostopnost, časovni prihranek...) in z dostopom do spleta nimajo težav, prav tako jih ne ovirajo tehnične težave. Udeleženci ankete so podali tudi dobre predloge za nadaljnje delo, ki jih velja upoštevati pri snovanju spletnih dogodkov in prireditev v prihodnje.

Ugotovili smo, da bi se uporabniki spletnih dogodkov udeleževali tudi po koncu epidemije, torej velja z izbranimi spletnimi dogodki nadaljevati tudi v prihodnje. Pridobili smo nekaj konkretnih predlogov, kako izboljšati naše storitve v povezavi s spletnimi dogodki. Menimo, da lahko nekaj predlogov anketirancev in že uspešno izvedene oblike spletnih dogodkov uporabimo tudi pri pripravi spletnih (in hibridnih) dogodkov v prihodnosti.

8 NAVEDENI VIRI IN LITERATURA

Alvim, L., Silva, A. M. D da in Borges, L. C. (2020). How are Portuguese public libraries "facing" Covid-19. *Qualitative and Quantitative Methods in Libraries: Special Issue Libraries in the Age of COVID-19*, (9), 117–131. <http://www.qqml-journal.net/index.php/qqml/article/view/666/610>

Bon, M., Gazvoda, J., Horžen, V., Karun, B. in Kek, R. (2012). *Slovenske splošne knjižnice za prihodnost: strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2013–2020: stanje in*

- okolja slovenskih splošnih knjižnic v letu 2012*. Združenje slovenskih splošnih knjižnic. https://www.knjiznice.si/wp-content/uploads/2019/07/ZSK_e-katalog_SLO-1.pdf
- Cvetković, J. (2021). *Predstavljanje slovenskih splošnih knjižnic na družbenih omrežjih* [Pisna naloga za bibliotekarski izpit]. Cankarjeva knjižnica Vrhnika. <https://dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-VJ5J4TUW>
- Černelč, I. in Samec, M. (2020). Življenje je padlo na glavo: splošne knjižnice med epidemijo koronavirusa na primeru Knjižnice Šmarje pri Jelšah. *Knjižničarske novice*, 30(3-4), 12–15.
- EBLIDA Secrateriat. (2020). *A European library agenda for the post Covid-19 age*. <http://www.eblida.org/Documents/EBLIDA-Preparing-a-European-library-agenda-for-the-post-Covid-19-age.pdf>
- Goddard, J. (2020). Public libraries respond to the COVID-19 pandemic, creating a new service model. *Information Technology and Libraries*. 39(4), 1–4. <https://ejournals.bc.edu/index.php/ital/article/view/12847>
- Haasio, A. in Kannasto, E. (2020). Covid-19 and its impact on Finnish public libraries. *Qualitative and Quantitative Methods in Libraries: Special Issue Libraries in the Age of COVID-19*, (9), 3–19. <http://78.46.229.148/ojs/index.php/qqml/article/view/639>
- Hermann, J. (29. 3. 2021). News: evaluating your virtual programs. *Programming Librarian*. <https://programminglibrarian.org/articles/evaluating-your-virtual-programs>
- Holcer, D. (2020). Online activities of Croatian public libraries during COVID-19 spring lockdown. *International Information and Library Review*, 52(4), 318–319. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10572317.2020.1834246>
- Knjižnice.si. (b. d.). *Knjižnice v novi realnosti*. <https://www.knjiznice.si/uporabniki/knjiznice-v-novi-realnosti/>
- Koontz, C. in Gubbin, C. (ur.). (2010). *IFLA public library service guidelines* (2nd completely revised ed.). Walter de Gruyter GmbH & Co. <https://repository.ifla.org/bitstream/123456789/988/2/ifla-publication-series-147.pdf>
- LaPierre, S. S. (2021). Participatory digital archiving and community engagement during COVID-19. *Computers in Libraries*, 41(1). <https://www.infotoday.com/cilmag/jan21/LaPierre--Participatory-Digital-Archiving-and-Community-Engagement-During-COVID-19.shtml>

- Lee King, D. (2021). Public libraries: 10 strategic lessons learned during the pandemic. *Computers in Libraries*, 41(1), 29–32. <https://www.infotoday.com/cilmag/jan21/King-Public-Libraries-10-Strategic-Lessons-Learned-During-the-Pandemic.shtml>
- Mansourian, Y. (2020). Public libraries' services during a pandemic: from passive responses to proactive initiatives. *Qualitative and Quantitative Methods in Libraries: Special Issue Libraries in the Age of COVID-19*, (9), 41–54. <http://www.qqml.net/index.php/qqml/article/view/616/578>
- McMenemy, D., Robinson, E. in Ruthven, I. (2022). The impact of COVID-19 lockdowns on public libraries in the UK: findings from a national study. *Public Library Quarterly*. <https://doi.org/10.1080/01616846.2022.2058860>
- Mestna knjižnica Ljubljana. (2020). *Letno poročilo MKL 2019*. https://www.mklj.si/wp-content/uploads/2021/04/LETNO_POROCILO_MKL_2019-1.pdf
- Mestna knjižnica Ljubljana. (2021). *Letno poročilo MKL 2020*. https://www.mklj.si/wp-content/uploads/2021/04/LETNO_POROCILO_MKL_2020-1.pdf
- Mestna knjižnica Ljubljana. (16. 5. 2022a). *April v MKL: Koncept spletnih dogodkov* [Video]. Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=UBJiEZfpL7U>
- Mestna knjižnica Ljubljana. (2022b). *Letno poročilo MKL 2021*. https://www.mklj.si/wp-content/uploads/2022/03/LETNO_POROCILO_MKL_2021_splet.pdf
- Mestna knjižnica Ljubljana. (b. d.). *O nas*. <https://www.mklj.si/o-nas/>
- Mestna občina Ljubljana. (b. d.). *Ljubljana v številkah*. <https://www.ljubljana.si/sl/o-ljubljani/ljubljana-v-stevilkah/>
- Pinter Željko, K. (2021). Pravlјice na daljavo v Ljudski knjižnici Metlika. *SeM@FoR*, (2), 58–61. <https://fliphtml5.com/ycabn/cnbs>
- Povsod v mestu: strateški načrt Mestne knjižnice Ljubljana za obdobje 2017–2021*. (2016). Mestna knjižnica Ljubljana. https://www.mklj.si/wp-content/uploads/2021/04/Strateski_nacrt_MKL_2017-2021.pdf
- Public Library Association. (2020). *Public libraries respond to COVID-19: survey of response and activities* [Predstavitev PPT]. https://www.ala.org/pla/sites/ala.org.pla/files/content/advocacy/covid-19/PLA-Libraries-Respond-Survey_Aggregate-Results_FINAL2.pdf
- Raziskava med člani, uporabniki in neuporabniki slovenskih splošnih knjižnic*. (2020). Združenje splošnih knjižnic. https://www.knjiznice.si/wp-content/uploads/2020/06/ZSK_javnomnenska_raziskava_Ninamedija_2020.pdf

- Rebolj, A. in Sedar, K. (2021). *Vpliv epidemije covida-19 na delovanje splošnih knjižnic: primerjava med letoma 2019 in 2020*. Knjižnice.si. https://www.knjiznice.si/wp-content/uploads/2021/12/Knjiznice-med-epidemijo_Knjiznice-primerjava-2019-2020_a.pdf
- Rijavec Pobežin, V. (2016). *Zadovoljstvo uporabnikov Mestne knjižnice Ljubljana: analiza terenskih anket*. https://www.mklj.si/wp-content/uploads/2021/04/anketa_o_zadovoljstvu_teren_analiza_1.pdf
- Rupar Korošec, M. (2020). Uporabnik prihodnosti danes. *Knjižničarske novice*, 30(5), 22–25.
- Sedar, K. (2020). V knjižnični izziv s kvizom Izziv: dejavnosti pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota med pandemijo virusa COVID-19. *Knjižničarske novice*, 30(3-4), 18–19.
- Skare, M. (2021). Public libraries in Norway and the Covid-19 pandemic. *Proceedings from the Document Academy*, 8(2), 1–7.
<https://ideaexchange.uakron.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1175&context=docam>
- Smernice za evalvacijo prireditvev in izkušnje obiskovalcev*. (2020). Mestna knjižnica Ljubljana. https://www.mklj.si/wp-content/uploads/2021/04/Smernice_evalvacija_prireditvev_izkusenj_obiskovalcev.pdf
- Smernice za prireditve za odrasle v MKL*. (2019). Mestna knjižnica Ljubljana.
https://www.mklj.si/wp-content/uploads/2021/04/SMERNICE_ZA_PRIREDITVE_ZA_ODRASLE.pdf
- Statistični urad Republike Slovenije. (b. d.). *Uporaba IKT v gospodinjstvih*.
<https://www.stat.si/StatWeb/Field/Index/10/2989>
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice: (za obdobje 2018-2028)*. (2018). Nacionalni svet za knjižnično dejavnost.
- Švab, K. (2020a). Facebook, Instagram in Twitter osrednjih območnih knjižnic med karanteno (zaradi COVID-19). *Knjižničarske novice*, 30(5), 7–9. https://knjiznicarske-novice.si/datoteka/Svab_2.pdf/Svab_2_1613116786647.pdf
- Švab, K. (2020b). Facebook objave slovenskih osrednjih območnih knjižnic v času karantene zaradi pandemije covid-19. *Knjižnica*, 64(3-4), 67–87.
<https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:doc-CPRCDLFQ/53a6ca65-d4cb-4f74-b6e0-ca05969e4faf/PDF>
- Tamaro, A. M. (2020). COVID-19 and libraries in Italy. *International Information & Library Review*, 52(3), 216–220.
<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10572317.2020.1785172>

Tinta, L. (24. 5. 2021). Virtualno okolje v Knjižnici Bežigrad v koronačasu. *Knjižničarske novice*. <https://knjiznicarske-novice.si/novica/604/pokazi>

Zakon o knjižničarstvu (ZKnj-1). (2001). *Uradni list RS*, št. 87/2001, 96/2002 – ZUJIK, 92/2015.

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije. (24. 9. 2021a). *Izvajanje spletnih prireditev v času Covida-19* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=rmgqfRYq5yA>

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije. (24. 9. 2021b). *Knjižnica v digitalnem okolju: portal Modri pes (sodobni pristop k sodobnim uporabnikom)* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=tR5AVDZn800>

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije. (24. 9. 2021c). *V knjižnico iz naslonjača: pravljica rokodelnica, poštna bralna čajanka, podcasti in Youtube kanal ter art steps galerija v Knjižnici Škofja Loka* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=rCMt0mJPwT4&t=2s>

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije. (24. 9. 2021d). *Zbiranje zgodb na daljavo nas povezuje* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=u2pTPoxNIjs>

Priloga 1

Anketni vprašalnik

Pozdravljeni,

sem Alja Vute Kosednar in v okviru naloge za bibliotekarski izpit raziskujem mnenje uporabnikov knjižnice o spletnih dogodkih. Prosim vas, da si vzamete nekaj minut za sodelovanje v kratki anketi. Anketa je anonimna. Izpolnjevanje vprašalnika vam bo vzelo približno 5 minut.

(Z izpolnjevanjem anketnega vprašalnika pričnete s klikom na gumb »Naslednja stran«).

- 1. Ali veste, da knjižnice v mreži Mestne knjižnice Ljubljana poleg dogodkov v fizični obliki organizirajo tudi dogodke v spletni obliki (prenašanje dogodkov preko družbenih omrežij (Facebook) ali preko spletnih platform za video in avdio komunikacijo (ZOOM))?**

Da. Ne.

- 2. Ali ste se že udeležili katerega izmed spletnih dogodkov?**

Da. Ne.

- 3. Če ste na vprašanje številka 2 odgovorili z NE, prosimo zapišite razlog za neudeležbo. Če ste odgovorili z DA, prosimo, preskočite vprašanje.**

Spletnega dogodka se nisem udeležil, ker:

- 4. Če ste na vprašanje številka 2 odgovorili z DA, zapišite, na kateri vrsti dogodka ste prisostvovali (denimo potopisno predavanje, predavanje, pogovor ...).**

- 5. Z lestvico od 1 do 5 ocenite splošno zadovoljstvo z udeležbo na spletnem dogodku.**

1 pomeni najnižja ocena, 5 najvišja. Če ste na vprašanje številka 3 odgovorili z NE, to vprašanje preskočite.

1

2

3

4

5

6. Z X označite, katerega izmed naštetih spletnih dogodkov bi se udeležili v prihodnosti.

Možnih je več odgovorov.

	Označite z X
Bralna skupina	
Delavnica	
Nastop	
Pogovor	
Predavanje	
Predstavitev knjige	
Projekcija	
Razstava	
Tekmovanje	
Ura pravljic	
Vodeni ogled	
Drugo (prosimo, izpolnite): _____	
Nobenega, dogodki v spletni obliki me ne zanimajo.	

7. V kolikšni meri se na lestvici od 1 do 5 strinjate z danimi trditvami. Prosimo, označite z X:

1 sploh se ne strinjam, 2 ne strinjam se, 3 niti se strinjam niti se ne strinjam, 4 strinjam se, 5 popolnoma se strinjam

TRDITEV:	1	2	3	4	5
Prednost dogodka v spletni obliki vidim v tem, da se ga lahko udeležim od doma ali z druge lokacije.					

Dogodki v spletni obliki mi omogočajo večji prihranek na času v primerjavi z dogodki v fizični obliki (dogodek si lahko ogledam z zamikom, dogodek lahko spremljam, ko imam čas, med dogodkom lahko opravljam tudi drugo delo – npr. gospodinjska opravila ...).					
Hibridni dogodki (za udeležence v živo in za oddaljene gledalce preko spleta) bodo postali prihodnost.					
Dogodki v spletni obliki omogočajo, da se dogodka udeleži večje število obiskovalcev.					
Dogodki v spletni obliki so bolj varni, saj se na ta način lahko ognem preveliki množici ljudi (zaradi koronavirusne bolezni).					
Dogodki v spletni obliki me ne pritegnejo, saj imam raje stik v živo.					
Za udeležbo na spletnem dogodku potrebujem veliko znanja o uporabi računalnika oz. spletnih platform.					
Spletnih dogodkov se ne udeležujem, ker nimam urejenega dostopa do spleta.					
Spletnih dogodkov se ne udeležujem, ker me ponujena vsebina ne pritegne, zanima.					
Spletnih dogodkov se ne udeležujem, ker nimam časa.					
Spletnih dogodkov se ne udeležujem zaradi nepredvidljivosti tehnologije (tehnične težave, nedelujoče spletne povezave, motena interakcija z udeleženci ...).					
Spletnih dogodkov se ne udeležujem zaradi utrujenosti od IKT naprav (šolanje na daljavo, delo od doma ...).					

8. Ali bi se spletnih dogodkov udeleževali tudi po koncu epidemije covid-19? Obkrožite.

Da.   Ne.

9. Ste zadovoljni z naborom dogodkov v času epidemije covid-19? Obkrožite. Vaše predloge v povezavi s spletnimi dogodki, prosimo, zapišite spodaj.

Da.   Ne.

Prosimo, označite vaš spol:

moški   ženski

V katero starostno skupino spadate? Prosimo, označite z X.

	Označite z X
Do 15 let	
Od 15 do 29 let	
Od 30 do 49 let	
Od 50 do 64 let	
Od 65 do 75 let	
Nad 75 let	

Kakšna je vaša najvišja dokončana stopnja izobrazbe? Prosimo, označite z X.

	Označite z X
Osnovna šola ali manj (I. ali II.)	
Srednja šola (IV. ali V.)	
Višja šola (VI.)	
Fakulteta, visoka šola (VII.)	
Specializacija, magisterij, doktorat znanosti (VII./2, VIII.)	

Kakšen je vaš zaposlitveni status? Prosimo, označite z X.

	Označite z X
Dijak, študent	
Zaposlen	

Brezposeln	
Upokojenec	

Odgovorili ste na vsa vprašanja v anketi. Najlepša hvala za sodelovanje!